

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ
Сумська філія
Кафедра гуманітарних дисциплін

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
навчальної дисципліни «Іноземна мова»
обов'язкових компонент освітньої програми
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

081 Право (право)

Суми 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30 серпня 2023 р. №7

СХВАЛЕНО

Вченою радою Сумської філії
ХНУВС
Протокол від 29 серпня 2023 р. № 8

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 29 серпня 2023 р. № 7

Розглянуто на засіданні кафедри гуманітарних дисциплін Сумської філії
ХНУВС
Протокол від 29 серпня 2023 р. № 2

Розробники:

1. Доцент кафедри гуманітарних дисциплін Сумської філії ХНУВС, кандидат педагогічних наук, доцент Ганна ДОВГОПОЛОВА
2. Доцент кафедри гуманітарних дисциплін Сумської філії ХНУВС, кандидат педагогічних наук, доцент Юлія САМОЙЛОВА
3. Старший викладач кафедри гуманітарних дисциплін Сумської філії ХНУВС Анна РЕШИТЬКО

Рецензенти:

1. Завідувач кафедри іноземних мов факультету №4 Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат педагогічних наук, доцент Олена СТАТІВКА
2. Старший викладач кафедри іноземних мов Сумського державного університету, кандидат педагогічних наук Юлія КОЗАЧЕНКО

1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
Денна форма навчання

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 1							
Тема № 1. Самопрезентація	21			10		11	залік
Тема № 2. Зовнішність	21			10		11	
Тема № 3. Навчання в університеті	21			10		11	
Тема № 4. Професія юриста	21			10		11	
Тема № 5. Сутність права	21			10		11	
Всього за семестр № 1:	105			50		55	
Семестр № 2							
Тема № 1. Законодавчі органи України та країн світу	21			10		11	залік
Тема № 2. Виконавчі органи України та країн світу	21			10		11	
Тема № 3. Судові органи України та країн світу	21			10		11	
Тема № 4. Судове засідання	21			10		11	
Тема № 5. Права людини	21			10		11	
Всього за семестр № 2:	105			50		55	
Семестр № 3							
Тема № 1. Галузі права	14			8		6	залік
Тема № 2. Цивільне право	14			8		6	
Тема № 3. Кримінальне право	17			10		7	
Тема № 4. Адміністративне право	15			8		7	
Тема № 5. Адміністративний процес	15			8		7	
Тема № 6. Органи місцевого самоврядування України та країн світу	15			8		7	
Всього за семестр № 3:	90			50		40	
Семестр № 4							
Тема № 1. Трудове право	14			10		4	
Тема № 2. Фінансове право	12			8		4	

Тема № 3. Міжнародне право	12			8		4	залік
Тема № 4. Конституційне право	12			8		4	
Тема № 5. Конституційне право Великобританії та США	12			8		4	
Тема № 6. Нотаріальна система України	13			8		5	
Всього за семестр № 4:	75			50		25	
Семестр № 5							
Тема № 1. Автобіографія. Резюме	9			4		5	екзамен
Тема № 2. Співбесіда до юридичної компанії	9			4		5	
Тема № 3. Культура ділового спілкування	9			4		5	
Тема № 4. Ділове листування	9			4		5	
Тема № 5. Складання договору	9			4		5	
Всього за семестр № 5:	45			20		25	

Заочна форма навчання

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 1							
Тема № 1. Самопрезентація	21			4		17	залік
Тема № 2. Зовнішність	21			4		17	
Тема № 3. Навчання в університеті	21			4		17	
Тема № 4. Професія юриста	21			4		17	
Тема № 5. Сутність права	21			4		17	
Всього за семестр № 1:	105			20		85	
Семестр № 2							
Тема № 1. Законодавчі органи України та країн світу	21			4		17	
Тема № 2. Виконавчі органи України та країн світу	21			4		17	
Тема № 3. Судові органи України та країн світу	21			4		17	
Тема № 4. Судове засідання	21			4		17	

Тема № 5. Права людини	21			4		17	залік
Всього за семестр № 2:	105			20		85	
Семестр № 3							
Тема № 1. Галузі права	15			2		13	залік
Тема № 2. Цивільне право	15			2		13	
Тема № 3. Кримінальне право	15			2		13	
Тема № 4. Адміністративне право	15			2		13	
Тема № 5. Адміністративний процес	15			1		14	
Тема № 6. Органи місцевого самоврядування України та країн світу	15			1		14	
Всього за семестр № 3:	90			10		80	
Семестр № 4							
Тема № 1. Трудове право	13			2		11	залік
Тема № 2. Фінансове право	13			2		11	
Тема № 3. Міжнародне право	12			2		10	
Тема № 4. Конституційне право	13			2		11	
Тема № 5. Конституційне право Великобританії та США	12			1		11	
Тема № 6. Нотаріальна система України	12			1		11	
Всього за семестр № 4:	75			10		65	
Семестр № 5							
Тема № 1. Автобіографія. Резюме	9			2		7	екзамен
Тема № 2. Співбесіда до юридичної компанії	9			2		7	
Тема № 3. Культура ділового спілкування	9			2		7	
Тема № 4. Ділове листування	9			2		7	
Тема № 5. Складання договору	9			2		7	
Всього за семестр № 5:	45			10		35	

2. Методичні вказівки до проведення практичних занять

I семестр

Тема № 1. Самопрезентація

Практичне заняття 1-5 (1-2): Самопрезентація

Навчальна мета заняття: навчити говорити про себе, свою сім'ю, свої захоплення. Вивчити правила утворення речень в англійській мові, форми дієслова to be; утворення та вживання Present Simple Active та Present Progressive Active.

Кількість годин: 10 (4). **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Активна лексика з теми «Самопрезентація».
2. Тренування навичок вживання нової лексики з теми; діалогічне та монологічне мовлення за темою.
3. Правила творення речень в англійській мові;
4. Форми дієслова to be;
5. Утворення та вживання Present Simple Active та Present Progressive Active; виконання вправ на опрацювання граматичної теми.

Література:

1. Англійська мова для юристів: навч. посіб. / Н.В. Рибіна, Н.Є. Кошіль, Л.В. Собчук. Тернопіль: Видавництво ТНЕУ «Економічна думка», 2015. 220 с.
URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/19546/1/yuristi_2015.pdf
2. Василенко В.А., Ляшенко І.В., Сергієнко Т.М. Англійська мова: Law in English. Підручник з англійської мови для студентів юридичного спрямування. Суми: СФ ХНУВС, 2010. 483 с.
URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/83177/1/Liashenko_coursebook.pdf;jsessionid=56B999789A0100439A6C1E618C50DDA3
3. Горбач, Н. Л. Basic Grammar: Reference and Practice: навч. посіб. з англ. мови для здобувачів вищ. освіти / Н. Л. Горбач, І. Л. Іванова, Т. М. Кальченко; МБС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 134 с.
URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/11403/BASIC%20GRAMMAR_1_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y
4. Сімонок В. П. English for Lawyers. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Харків : «Право», 2011. 648 с.
URL: https://pravoizdat.com.ua/image/data/Files/338/3_English%20for%20Lawyers_pidruchnik_2017_vnutri.pdf
5. Legal English: навч. посіб. Для студентів закладів вищої освіти спеціальності «Право» / В. П. Сімонок, О. І. Зелінська, О. В. Каданер та ін. ; за заг. ред. В. П. Сімонок, О. Ю. Кузнецової. Харків : Право, 2020. 332 с.
URL: https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=5_048&download_id=1126

Матеріально-технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Заняття розпочинається з привітання, повідомлення цілей та основних завдань, фонетичних вправ та комунікативно-ігрових методик для адаптації здобувачів до іншомовного середовища.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Працюючи над першим питанням, необхідно повторити які лексичні одиниці з теми «Самопрезентація» здобувачі пам'ятають зі шкільної програми; ввести нову лексику, використовуючи презентацію та / або пояснюючи

невідомі слова описовим методом англійською мовою; всі нові слова записати у словники.

Під час роботи над *другим питанням*, для тренування навичок вживання тематичної лексики виконати письмово вправи на заповнення пропусків, підготувати розповідь про себе, свої захоплення, свою сім'ю. Для розвитку навичок діалогічного мовлення доцільно поділити здобувачів на пари для складання діалогів із заданої теми з використанням активного вокабуляру.

Починаючи опрацьовувати *третє питання* слід звернути увагу на те, що порядок слів в англійському реченні має чітко виражену структуру, оскільки зв'язок між словами та їхні функції виражаються за допомогою їхнього порядку в реченні. У стверджувальних реченнях, зазвичай, порядок слів є прямим, тобто присудок знаходиться після підмета. Повна формула розповідного англійського речення є наступною: *підмет + присудок + додаток + обставина*. Додаток може бути прямим, непрямым або з прийменниковим додатком. Приклад речення з прямим додатком: *We go to the cinema every week*. Приклад речення з непрямым додатком: *He will give you (непрямий додаток) the book*. Обставини місця та часу можуть знаходитися також на початку речення: *At the moment she is busy*. У спонукальних ([наказових](#)) реченнях на першому місці може стояти присудок, без вживання підмета. В такому випадку говорять про непрямий порядок слів у реченні: *Pick her up from the airport*. [Заперечні речення в англійській мові](#) мають такий самий порядок слів у реченні, що й стверджувальні, окрім одного: вони вимагають додавання частки *not* та обов'язкового вживання допоміжного слова або словосполучень: *I do not have enough money*. Чи відрізняється порядок слів у англійському реченні від українського? Чим?

Опрацьовуючи *четверте питання* слід наголосити, що дієслово *to be* широко вживається і як повнозначне дієслово, і як допоміжне для утворення різних часових форм інших дієслів. У *Present Simple* дієслово *to be* має окремі форми для першої та третьої особи однини і окрему для множини. У питальній формі дієслово *to be* стоїть перед підметом: *Are you a doctor? Is he a teacher?* Заперечна форма утворюється за допомогою частки *not*: *I am not a student. You are not a lawyer*. Варто нагадати здобувачам, що в усному мовленні широко вживаються скорочені форми. Дієслово *to be* вживається у якості допоміжного дієслова разом із формою *Present Participle* основного дієслова для утворення всіх часів групи *Progressive* та *Perfect Progressive*: *I'm waiting for you*.

Працюючи над *п'ятим питанням* необхідно нагадати здобувачам правила утворення стверджувальних, заперечних та питальних речень у *Present Simple Active* та *Present Progressive Active*, записати випадки вживання даних часових форм, наголосивши, що вони можуть вживатися і для вираження дії, що відбуватиметься у майбутньому. Для відпрацювання граматичних тем слід виконати низку граматичних вправ на підстановку, розкриття дужок, вибір правильної часової форми дієслова та підстановку.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних

результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання здобувачів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

Тема № 2. Зовнішність

Практичне заняття 6-10 (3-4): Зовнішність

Навчальна мета заняття: навчити описувати зовнішність та риси характеру людини, складати автопортрет людини англійською мовою. Вивчити правила утворення та вживання Past Simple Active, Past Progressive Active, Future Simple Active, Future Progressive Active та ступені порівняння прикметників.

Кількість годин: 10 (4). **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Активна лексика з теми «Зовнішність».
2. Тренування навичок вживання нової лексики з теми; діалогічне та монологічне мовлення за темою.
3. Правила утворення та вживання Past Simple Active; Past Progressive Active, Future Simple Active, Future Progressive Active.
4. Утворення та вживання ступенів порівняння прикметників в англійській мові.

Література:

1. Горбач, Н. Л. Basic Grammar: Reference and Practice: навч. посіб. з англ. мови для здобувачів вищ. освіти / Н. Л. Горбач, І. Л. Іванова, Т. М. Кальченко; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 134 с.

URL:http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/11403/BASIC%20GRAMMAR_1_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y

2. Сімонок В. П. English for Lawyers. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Харків : «Право», 2011. 648 с.

URL:https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/338/3_English%20for%20Lawyers_pidruchnik_2017_vnutri.pdf

3. Legal English: навч. посіб. Для студентів закладів вищої освіти спеціальності «Право» / В. П. Сімонок, О. І. Зелінська, О. В. Каданер та ін. ; за заг. ред. В. П. Сімонок, О. Ю. Кузнецової. Харків : Право, 2020. 332 с.

URL:https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=5048&download_id=1126

4. Legal English : навч. посіб. / Ю. А. Бондарчук, М. О. Вишневська, І. І.Бороліс. Київ : КНУТД, 2022. 284 с.

URL:https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/19924/1/Legal_English_NP_2022.pdf

Матеріально-технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Заняття розпочинається з привітання, повідомлення цілей та основних завдань, фонетичних вправ та комунікативно-ігрових методик для адаптації здобувачів до іншомовного середовища.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Працюючи над першим питанням, необхідно повторити які лексичні одиниці з теми «Зовнішність» здобувачі пам'ятають зі шкільної програми; ввести нову лексику, використовуючи презентацію та / або пояснюючи невідомі слова описовим методом англійською мовою; всі нові слова записати у словники.

Під час роботи над другим питанням, для тренування навичок вживання тематичної лексики виконати письмово вправи на заповнення пропусків, описати усно однокласника, злочинця, використовуючи надані здобувачам зображення тощо. Для розвитку навичок діалогічного мовлення доцільно поділити здобувачів на пари для складання діалогів із заданої теми з використанням активного вокабуляру.

Опрацьовуючи третє питання слід повторити правила утворення та вживання таких часових форм, як Past Simple Active, Past Progressive Active, Future Simple Active, Future Progressive Active. Працюючи над Past Simple Active слід нагадати як утворюється Past Simple правильних дієслів в англійській мові. Обов'язково слід повторити таблицю неправильних дієслів. Необхідно нагадати здобувачам випадки вживання Past Progressive та Past Simple, а також виконати ряд граматичних вправ на порівняння вживання даних часових форм [1; 3; 4]. Опрацьовуючи часові форми Future Simple Active та Future Progressive Active, варто нагадати здобувачам, що для вираження майбутньому часу в англійській мові широко вживаються Present Simple, Present Progressive, а також конструкція to be going to. Слід детально обговорити випадки вживання кожної з вищенаведених граматичних форм та закріпити тему виконанням низки граматичних вправ.

Працюючи над четвертим питанням варто нагадати здобувачам, що прикметники в англійській мові не змінюються ні за числами, ні за родами, ні за відмінками. В англійській мові прикметники змінюються лише за ступенями порівняння. Якісні прикметники в англійській мові мають основну форму, вищий ступінь та найвищий ступінь порівняння. Форми вищого й найвищого ступенів порівняння можуть бути простими й складеними. Для пояснення даної теми слід використати презентацію з наведеними прикладами. Важливо нагадати і правила правопису простих ступенів порівняння прикметників, а також про наявність винятків, тобто ступенів порівняння прикметників, що утворилися від інших коренів: good – better – the best; bad – worse – worst та ін. В рамках вивчення даної граматичної теми слід нагадати про вживання порівняльних конструкцій as...as, not so ...as. Закріплення даної теми відбувається шляхом виконання граматичних вправ.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних

результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання здобувачів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

Тема № 3. Навчання в університеті

Практичне заняття 11-15 (5-6): Навчання в університеті

Навчальна мета заняття: навчитися говорити про університет в якому навчаються, про особливості вищої юридичної освіти України, Великобританії та США. Вивчити правила утворення та вживання активного стану часів групи Perfect.

Кількість годин: 10 (4). **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Активна лексика з теми «Навчання в університеті».
2. Тренування навичок вживання нової лексики з теми; діалогічне та монологічне мовлення за темою.
3. Утворення та вживання активного стану часів групи Perfect.

Література:

1. Англійська мова для юристів: навч. посіб. / Н.В. Рибіна, Н.Є. Кошіль, Л.В. Собчук. Тернопіль: Видавництво ТНЕУ «Економічна думка», 2015. 220 с.

URL: http://dSPACE.wunu.edu.ua/bitstream/316497/19546/1/yuristi_2015.pdf

2. Василенко В.А., Ляшенко І.В., Сергієнко Т.М. Англійська мова: Law in English. Підручник з англійської мови для студентів юридичного спрямування. Суми: СФ ХНУВС, 2010. 483 с.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/83177/1/Liashenko_coursebook.pdf;jsessionid=56B999789A0100439A6C1E618C50DDA3

3. Горбач, Н. Л. Basic Grammar: Reference and Practice: навч. посіб. з англ. мови для здобувачів вищ. освіти / Н. Л. Горбач, І. Л. Іванова, Т. М. Кальченко; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 134 с.

URL: http://dSPACE.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/11403/BASIC%20GRAMMAR_1_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y

4. Сімонок В. П. English for Lawyers. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Харків : «Право», 2011. 648 с.

URL: https://pravoizdat.com.ua/image/data/Files/338/3_English%20for%20Lawyers_pidruchnik_2017_vnutri.pdf

5. Legal English: навч. посіб. Для студентів закладів вищої освіти спеціальності «Право» / В. П. Сімонок, О. І. Зелінська, О. В. Каданер та ін. ; за заг. ред. В. П. Сімонок, О. Ю. Кузнецової. Харків : Право, 2020. 332 с.

URL: https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=5048&download_id=1126

6. Krois-Linder A., Firth M. Introduction to International Legal English with AudioCDs. Cambridge University Press, 2019. 160 p.

URL: https://law.univ.kiev.ua/images/abook_file/%D0%86nternational_legal_

[english.pdf](#)

7. Mason C., Atkins R. The Lawyer's English Language. Global Legal English Ltd, 2016. 452 p.

URL: <https://pdfcookie.com/download/the-lawyers-english-language-coursebook-cmason-ratkins-global-legal-englishpdf-ov14xqnk7pv1>

8. Murphy R. English Grammar in Use: Fifth Edition. Intermediate with answers. Cambridge University Press, 2019. 380 c.

URL: <https://online.fliphtml5.com/lhxm/ezwh/#p=4>

Матеріально-технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Заняття розпочинається з привітання, повідомлення цілей та основних завдань, фонетичних вправ та комунікативно-ігрових методик для адаптації здобувачів до іншомовного середовища.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Працюючи над *першим питанням*, необхідно повторити які лексичні одиниці з теми «Навчання в університеті» здобувачі пам'ятають зі шкільної програми; ввести нову лексику, використовуючи презентацію та / або пояснюючи невідомі слова описовим методом англійською мовою; всі нові слова записати у словники.

Починаючи роботу над *другим питанням*, для тренування навичок вживання тематичної лексики, слід виконати вправу 2 с. 51 [4] на відповідність. Для розвитку навичок читання рекомендовано прочитати текст *Legal Education in Ukraine* ст. 51-53 [4], після чого виконати післятекстові вправи: відповідь на запитання до тексту; True \ False; закінчити речення. Засвоєнню тематичного вокабуляру сприяють вправи 1-8 ст. 53-57 [4]. Для розвитку монологічного та діалогічного мовлення слухачам пропонується обговорення проблемних питань в парах або малих групах впр. 3 ст. 58 [4]. З особливостями вищої юридичної освіти України, Великобританії та США здобувачі ознайомлюються опрацьовуючи матеріал Unit 4 ст. 59-65 та виконуючи до текстові та після текстові завдання на розвиток навичок читання, діалогічного та монологічного мовлення та письма.

Опрацьовуючи *третє питання* слід пригадати правила утворення стверджувальних, заперечних та запитальних речень у активному стані часів групи Perfect. Слід зауважити, що доконані часи виражають дію, що відбувалася до певного моменту чи періоду в теперішньому часі (Present Perfect), минулому часу (Past Perfect) або майбутньому (Future Perfect). Доконані часи звичайно виражають наявність якогось результату дії, пов'язаної з наступними подіями. Перфектні часи утворюються з відповідних неозначених часів допоміжного дієслова to have та дієприкметника минулого часу (Past Participle) основного дієслова. Для закріплення даної граматичної теми слухачі виконують граматичні вправи на підстановку, розкриття дужок, порівняння різних часових форм, тестові завдання.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання здобувачів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

Тема № 4. Професія юриста

Практичне заняття 16-20 (7-8): Професія юриста

Навчальна мета заняття: навчитися говорити про свою професію, юридичні професії України та світу. Вивчити правила творення та вживання The Future in the Past Tense.

Кількість годин: 10 (2). **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Професія юриста;
2. Юридичні професії України та світу;
3. Утворення та вживання the Future in the Past Tense.

Література:

1. Англійська мова для юристів: навч. посіб. / Н.В. Рибіна, Н.Є. Кошіль, Л.В. Собчук. Тернопіль: Видавництво ТНЕУ «Економічна думка», 2015. 220 с.
URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/19546/1/yuristi_2015.pdf
2. Василенко В.А., Ляшенко І.В., Сергієнко Т.М. Англійська мова: Law in English. Підручник з англійської мови для студентів юридичного спрямування. Суми: СФ ХНУВС, 2010. 483 с.
URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/83177/1/Liashenko_coursebook.pdf;jsessionid=56B999789A0100439A6C1E618C50DDA3
3. Горбач, Н. Л. Basic Grammar: Reference and Practice: навч. посіб. з англ. мови для здобувачів вищ. освіти / Н. Л. Горбач, І. Л. Іванова, Т. М. Кальченко; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 134 с.
URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/11403/BASIC%20GRAMMAR_1_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y
4. Сімонок В. П. English for Lawyers. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Харків : «Право», 2011. 648 с.
URL: https://pravoizdat.com.ua/image/data/Files/338/3_English%20for%20Lawyers_pidruchnik_2017_vnutri.pdf
5. Legal English: навч. посіб. Для студентів закладів вищої освіти спеціальності «Право» / В. П. Сімонок, О. І. Зелінська, О. В. Каданер та ін. ; за заг. ред. В. П. Сімонок, О. Ю. Кузнецової. Харків : Право, 2020. 332 с.
URL: https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=5_048&download_id=1126
6. Krois-Linder A., Firth M. Introduction to International Legal English with AudioCDs. Cambridge University Press, 2019. 160 p.
URL: https://law.univ.kiev.ua/images/abook_file/%D0%86nternational_legal_eng

[lish.pdf](#)

7. Mason C., Atkins R. The Lawyer's English Language. Global Legal English Ltd, 2016. 452 p.

URL: <https://pdfcookie.com/download/the-lawyers-english-language-coursebook-cmason-ratkins-global-legal-englishpdf-ov14xqnk7pv1>

8. Murphy R. English Grammar in Use: Fifth Edition. Intermediate with answers. Cambridge University Press, 2019. 380 c.

URL: <https://online.fliphtml5.com/lhxm/ezwh/#p=4>

Матеріально-технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Заняття розпочинається з привітання, повідомлення цілей та основних завдань, фонетичних вправ та комунікативно-ігрових методик для адаптації здобувачів до іншомовного середовища.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Працюючи над першим питанням, необхідно повторити які лексичні одиниці з теми «Професія юриста» здобувачі знають зі шкільної програми; ввести нову лексику, використовуючи презентацію та / або пояснюючи невідомі слова описовим методом англійською мовою; всі нові слова записати у словники.

Починаючи роботу над другим питанням, слід виконати впр. 1-2 ст. 67 [3]. Дані перед текстові вправи сприяють розвитку монологічного мовлення та запам'ятовуванню тематичного вокабуляру. Для розвитку навичок читання рекомендовано прочитати текст Legal Profession in Ukraine с. 67-69 [3], після чого виконати вправи на розуміння змісту прочитаного: відповідь на запитання до тексту; заповнення таблиці згідно тексту; знайти в тексті синоніми до поданих слів; тестові завдання; закінчити речення. Засвоєнню тематичного вокабуляру сприяють вправи 1-5 ст. 71-72 [3]. Для розвитку монологічного та діалогічного мовлення слухачам пропонується обговорення проблемних питань в парах або малих групах. З юридичними професіями Великобританії та США здобувачі ознайомлюються опрацьовуючи матеріал Unit 1A с. 9-10 [5].

Опрацьовуючи третє питання слід пригадати правила утворення стверджувальних, заперечних та запитальних речень у активному стані часів групи Perfect. Слід зауважити, що доконані часи виражають дію, що відбувалася до певного моменту чи періоду в теперішньому часі (Present Perfect), минулому часу (Past Perfect) або майбутньому (Future Perfect). Доконані часи звичайно виражають наявність якогось результату дії, пов'язаної з наступними подіями. Перфектні часи утворюються з відповідних неозначених часів допоміжного дієслова to have та дієприкметника минулого часу (Past Participle) основного дієслова. Для закріплення даної граматичної теми слухачі виконують граматичні вправи на підстановку, розкриття дужок, порівняння різних часових форм, тестові завдання.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання здобувачів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

Тема № 5. Сутність права

Практичне заняття 21-25 (9-10): Сутність права

Навчальна мета заняття: вивчити основні положення з історії права, основні періоди розвитку та становлення правових систем України та провідних країн світу. Вивчити правила творення та вживання умовних речень трьох типів.

Кількість годин: 10 (4). **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. З історії права;
2. Основні періоди розвитку та становлення правових систем України та провідних країн світу;
3. Утворення та вживання умовних речень трьох типів.

Література:

1. Горбач, Н. Л. Basic Grammar: Reference and Practice: навч. посіб. з англ. мови для здобувачів вищ. освіти / Н. Л. Горбач, І. Л. Іванова, Т. М. Кальченко; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 134 с.
URL:http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/11403/BASIC%20GRAMMAR_1_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y
2. Сімонок В. П. English for Lawyers. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Харків : «Право», 2011. 648 с.
URL:https://pravoizdat.com.ua/image/data/Files/338/3_English%20for%20Lawyers_pidruchnik_2017_vnutri.pdf
3. Legal English: навч. посіб. Для студентів закладів вищої освіти спеціальності «Право» / В. П. Сімонок, О. І. Зелінська, О. В. Каданер та ін. ; за заг. ред. В. П. Сімонок, О. Ю. Кузнецової. Харків : Право, 2020. 332 с.
URL:https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=5048&download_id=1126
4. Legal English : навч. посіб. / Ю. А. Бондарчук, М. О. Вишневська, І. І. Боролис. Київ : КНУТД, 2022. 284 с.
URL:https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/19924/1/Legal_English_NP_2022.pdf
5. Callanan H. Absolute Legal English: English for International Law. Delta Publishing, 2014. 111 p.
URL:[http://englishonlineclub.com/pdf/Cambridge%20ILEC%20Preparation%20-%20Absolute%20Legal%20English%20\(English%20for%20International%20](http://englishonlineclub.com/pdf/Cambridge%20ILEC%20Preparation%20-%20Absolute%20Legal%20English%20(English%20for%20International%20)

Law)%20[EnglishOnlineClub.com].pdf

6. Krois-Linder A., Firth M. Introduction to International Legal English with AudioCDs. Cambridge University Press, 2019. 160 p.
URL: https://law.univ.kiev.ua/images/abook_file/%D0%86nternational_legal_english.pdf
7. Mason C., Atkins R. The Lawyer's English Language. Global Legal English Ltd, 2016. 452 p.
URL: <https://pdfcookie.com/download/the-lawyers-english-language-coursebook-cmason-ratkins-global-legal-englishpdf-ov14xqnk7pv1>
8. Murphy R. English Grammar in Use: Fifth Edition. Intermediate with answers. Cambridge University Press, 2019. 380 c.
URL: <https://online.fliphtml5.com/lhxm/ezwh/#p=4>

Матеріально-технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Заняття розпочинається з привітання, повідомлення цілей та основних завдань, фонетичних вправ та комунікативно-ігрових методик для адаптації здобувачів до іншомовного середовища.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Працюючи над першим питанням, необхідно ввести нову лексику з теми «Сутність права», використовуючи презентацію та / або пояснюючи невідомі слова описовим методом англійською мовою; всі нові слова записати у словники.

Працюючи над другим питанням, слід опрацювати матеріал Unit 2 та Unit 3 [2], що містять вичерпну інформацію про основні періоди розвитку та становлення правових систем України та провідних країн світу. На закріплення даної теми здобувачам запропоновано такі після текстові завдання: заповнити пропуски у реченні; знайти та виписати з тексту речення з наведеними словами та словосполученнями, скласти власні речення з ними; з'єднати слово з дефініцією; знайти українські еквіваленти до поданих слів та словосполучень; знайти пари синонімів; знайти пари антонімів; True \ False; тестові завдання; дати відповідь на запитання до тексту. Для розвитку монологічного та діалогічного мовлення слухачам пропонується обговорити в парах або малих групах наступні теми: 1) Early forms of law. 2) Athenian Law. 3) Roman Law. 4) History of law.

Працюючи над третім питанням слід нагадати, що Conditionals (умовні конструкції або умовні речення) – особливий вид складнопідрядних речень, коли в підрядній частині виражається певна умова, а в головному – наслідки такої умови. Такі речення часто називаються if-sentences (речення зі сполучником if). В залежності від умови, вираженої у реченні, умовні конструкції поділяються на чотири типи: умовні конструкції нульового типу, першого, другого та конструкції третього типу. Також виокремлюють змішаний тип умовних речень. Працюючи над даною граматичною темою слід нагадати

здобувачам правила утворення кожного типу умовних речень, випадки вживання та особливості перекладу на українську мову. Для закріплення теми слід виконати граматичні вправи [1; 7].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання здобувачів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

II семестр

Тема № 1. Законодавчі органи України та країн світу

Практичне заняття 1-5 (1-2): Законодавчі органи України та країн світу

Навчальна мета заняття: В рамках даного циклу занять здобувачі мають навчитися говорити про законодавчі органи України, Великобританії та США. Вивчити правила узгодження часів в англійській мові.

Кількість годин: 10 (4). **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Законодавчі органи України, Великобританії, США;
2. Правила узгодження часів в англійській мові.

Література:

1. Англійська мова для юристів: навч. посіб. / Н.В. Рибіна, Н.Є. Кошіль, Л.В. Собчук. Тернопіль: Видавництво ТНЕУ «Економічна думка», 2015. 220 с.
URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/19546/1/yuristi_2015.pdf
2. Василенко В.А., Ляшенко І.В., Сергієнко Т.М. Англійська мова: Law in English. Підручник з англійської мови для студентів юридичного спрямування. Суми: СФ ХНУВС, 2010. 483 с.
URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/83177/1/Liashenko_coursebook.pdf;jsessionid=56B999789A0100439A6C1E618C50DDA3
3. Горбач, Н. Л. Basic Grammar: Reference and Practice: навч. посіб. з англ. мови для здобувачів вищ. освіти / Н. Л. Горбач, І. Л. Іванова, Т. М. Кальченко; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 134 с.
URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/11403/BASIC%20GRAMMAR_1_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y
4. Сімонок В. П. English for Lawyers. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Харків : «Право», 2011. 648 с.
URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/338/3_English%20for%20Lawyers_pidruchnik_2017_vnutri.pdf
5. Legal English: навч. посіб. Для студентів закладів вищої освіти спеціальності «Право» / В. П. Сімонок, О. І. Зелінська, О. В. Каданер та ін. ; за заг. ред. В. П. Сімонок, О. Ю. Кузнецової. Харків : Право, 2020. 332 с.
URL: https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=5_048&download_id=1126
6. Legal English : навч. посіб. / Ю. А. Бондарчук, М. О. Вишневська, І. І. Бороліс. Київ : КНУТД, 2022. 284 с.
URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/19924/1/Legal_English_NP_2022.pdf
7. Callanan Н. Absolute Legal English: English for International Law. Delta Publishing, 2014. 111 p.
URL: [http://englishonlineclub.com/pdf/Cambridge%20ILEC%20Preparation%20-%20Absolute%20Legal%20English%20\(English%20for%20International%20Law](http://englishonlineclub.com/pdf/Cambridge%20ILEC%20Preparation%20-%20Absolute%20Legal%20English%20(English%20for%20International%20Law)

[\)%20\[EnglishOnlineClub.com\].pdf](#)

Матеріально-технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Заняття розпочинається з привітання, повідомлення цілей та основних завдань, фонетичних вправ та комунікативно-ігрових методик для адаптації здобувачів до іншомовного середовища.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Працюючи над першим питанням, необхідно ввести нову лексику з теми «Законодавчі органи України та світу», використовуючи презентацію та / або пояснюючи невідомі слова описовим методом англійською мовою. При введенні активної лексики рекомендується звернути увагу на професійну юридичну лексику і особливості її перекладу та переписати у словники нові слова з теми.

Роботу над другим питанням, слід починати з виконання перед текстових завдань 1 ст. 27; 1 ст. 35; 1 ст. 41 [2]. Вдосконалення навичок читання передбачає роботу з аутентичними текстами та виконання завдань типу; прочитати текст та заповнити пропуски; знайти в тексті синоніми до слів; заповнити таблицю згідно тексту; заповнити пропуски, вставити правильне слово. Для розвитку діалогічного мовлення здобувачі в парах або малих групах обговорюють питання: 1) Compare the advantages and disadvantages of British parliamentary system. In which way is it better or worse than others? 2) Tell your partner everything you can about the US Congress. 3) Compare the structure and the scope of power of parliament in the USA, and the United Kingdom. Розвитку навичок аудіювання сприяють завдання на заповнення пропусків, заповнення таблиць та відповіді на запитання після прослухування аудіо запису.

Починати опрацювання третього питання необхідно пояснити здобувачам, що в англійській мові існує правило узгодження часів, яке діє в межах однієї часової площини, тобто коли дія стосується осіб, що живуть, і подій, що відбуваються в одному й тому ж місці, в одну і ту ж історичну епоху. Правило узгодження часів діє переважно у складних реченнях з підрядним додатковим реченням. Від часу, в якому стоїть дієслово в головному реченні, залежить час, у якому слід вжити дієслово у підрядному реченні. Коли дієслово-присудок в головному реченні стоїть у теперішньому або майбутньому часі, дієслово-присудок у підрядному реченні може стояти в будь-якому часі, як потрібно за змістом: I know that he is a good person. He will say that he didn't know the victim. Коли в головному реченні дієслово-присудок стоїть у минулому часі, дієслово-присудок у підрядному реченні повинно стояти в одному з минулих часів або в майбутньому минулому часі.(Future-in-the-Past): He told me that his father was a police officer. He told me that he would go to the South in summer. Відпрацювання третього питання відбувається шляхом виконання граматичних вправ типу: підстановка, вибір правильного варіанту, тестові завдання.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати

загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання здобувачів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

Тема № 2. Виконавчі органи України та країн світу

Практичне заняття 6-10 (3-4): Виконавчі органи України та країн світу.

Навчальна мета заняття: В рамках даного циклу занять здобувачі мають навчитися говорити про виконавчі органи України, Великобританії та США. Вивчити правила вживання прямої та непрямої мови.

Кількість годин: 10 (4). **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Активна лексика з теми «Виконавчі органи України та країн світу».
2. Тренування навичок вживання нової лексики з теми; діалогічне та монологічне мовлення за темою.
3. Правила вживання прямої та непрямої мови.

Література:

1. Сімонок В. П. English for Lawyers. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Харків : «Право», 2011. 648 с.
URL:https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/338/3_English%20for%20Lawyers_pidruchnik_2017_vnutri.pdf
2. Legal English: навч. посіб. Для студентів закладів вищої освіти спеціальності «Право» / В. П. Сімонок, О. І. Зелінська, О. В. Каданер та ін. ; за заг. ред. В. П. Сімонок, О. Ю. Кузнецової. Харків : Право, 2020. 332 с.
URL:https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=5048&download_id=1126
3. Legal English : навч. посіб. / Ю. А. Бондарчук, М. О. Вишневська, І. І. Бороліс. Київ : КНУТД, 2022. 284 с.
URL:https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/19924/1/Legal_English_NP_2022.pdf
4. Mason C., Atkins R. The Lawyer's English Language. Global Legal English Ltd, 2016. 452 p.
URL:<https://pdfcookie.com/download/the-lawyers-english-language-coursebook-cmason-ratkins-global-legal-englishpdf-ov14xqnk7pv1>
5. Murphy R. English Grammar in Use: Fifth Edition. Intermediate with answers. Cambridge University Press, 2019. 380 с.
URL: <https://online.fliphtml5.com/lhxm/ezwh/#p=4>

Матеріально-технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

- I. Порядок проведення вступної частини.

Заняття розпочинається з привітання, повідомлення цілей та основних завдань, фонетичних вправ та комунікативно-ігрових методик для адаптації здобувачів до іншомовного середовища.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Працюючи над першим питанням, необхідно ввести нову лексику з теми «Виконавчі органи України та світу», використовуючи презентацію та / або пояснюючи невідомі слова описовим методом англійською мовою. При введенні активної лексики рекомендується звернути увагу на професійну юридичну лексику і особливості її перекладу та переписати у словники нові слова з теми.

Роботу над другим питанням, слід починати з виконання перед текстових завдань 1 ст. 49; 1 ст. 56; 1 ст. 64; 1 ст. 78 [2]. Вдосконалення навичок читання передбачає роботу з аутентичними текстами та виконання завдань типу; прочитати текст та заповнити пропуски; знайти в тексті синоніми до слів; заповнити таблицю згідно тексту; заповнити пропуски, вставити правильне слово. Для розвитку діалогічного мовлення здобувачі в парах або малих групах обговорюють питання: 1) Who can become the US president? In what way in how often do the Americans elect their president? When do the US presidential elections take place? 2) What are the functions of the Monarch in the UK? 3) Compare the powers of the Monarch in the UK and those of the US President. 4) Tell your partner about the changes in the parliamentary-presidential system of Ukraine since 2004. Розвитку навичок аудіювання сприяють завдання на заповнення пропусків, заповнення таблиць та відповіді на запитання після прослухування аудіо запису.

При вивченні третього питання слід зазначити, що правила узгодження часів особливо важливі при перетворенні прямої мови (яка безпосередньо передає слова того, хто розповідає) в непряму мову (яка описовим способом передає слова того, хто розповідає). У непрякій мові слова *he said, I declared, she repeated* та ін. вживають у головному реченні, потім іде додаткове підрядне речення (що починається з сполучника *that* або безсполучникове), дієслово якого узгоджується в часі з дієсловом головного речення згідно з правилами узгодження часів: *He said, 'I didn't see him' – He said that he had not seen him.* Варто наголосити, що при перетворенні прямої мови в непряму обставини часу або місця та вказівні займенники також змінюються та дати вичерпний перелік цих слів та виразів для запам'ятовування. Слід пояснити здобувачам, як передають запитання у непрякій мові. Чи відрізняється структура непрямого питання від прямого? Чим? Відпрацювання перших двох питань відбувається шляхом виконання граматичних вправ типу: підстановка, вибір правильного варіанту, зміна речення у прямій мові на непряму тощо. Різноманітні завдання містяться в підручнику [1] ст. 130-136; 220-227, 294-297.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання здобувачів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

Тема № 3. Судові органи України та країн світу

Практичне заняття 11-15 (5-6): Судові органи України та країн світу.

Навчальна мета заняття: В рамках даного циклу занять здобувачі мають навчитися розповідати про судові органи України та країн мовою, яких вивчається. Навчитися вживати модальні дієслова та їх похідні.

Кількість годин: 10 (4). **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Активна лексика з теми «Судові органи України та країн світу».
2. Тренування навичок вживання нової лексики з теми; діалогічне та монологічне мовлення за темою.
3. Правила вживання модальних дієслів та їх похідні.

Література:

1. Англійська мова для юристів: навч. посіб. / Н.В. Рибіна, Н.Є. Кошіль, Л.В. Собчук. Тернопіль: Видавництво ТНЕУ «Економічна думка», 2015. 220 с.
URL: http://dSPACE.wunu.edu.ua/bitstream/316497/19546/1/yuristi_2015.pdf
2. Василенко В.А., Ляшенко І.В., Сергієнко Т.М. Англійська мова: Law in English. Підручник з англійської мови для студентів юридичного спрямування. Суми: СФ ХНУВС, 2010. 483 с.
URL: [https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/83177/1/Liashenko_coursebook.pdf;jsessionid=56B999789A0100439A6C1E618C50DDA3](https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/download/123456789/83177/1/Liashenko_coursebook.pdf;jsessionid=56B999789A0100439A6C1E618C50DDA3)
3. Legal English : навч. посіб. / Ю. А. Бондарчук, М. О. Вишневецька, І. І. Боролис. Київ : КНУТД, 2022. 284 с.
URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/19924/1/Legal_English_NP_2022.pdf
4. Callanan H. Absolute Legal English: English for International Law. Delta Publishing, 2014. 111 p.
URL: [http://englishonlineclub.com/pdf/Cambridge%20ILEC%20Preparation%20-%20Absolute%20Legal%20English%20\(English%20for%20International%20Law\)%20\[EnglishOnlineClub.com\].pdf](http://englishonlineclub.com/pdf/Cambridge%20ILEC%20Preparation%20-%20Absolute%20Legal%20English%20(English%20for%20International%20Law)%20[EnglishOnlineClub.com].pdf)
5. Murphy R. English Grammar in Use: Fifth Edition. Intermediate with answers. Cambridge University Press, 2019. 380 с.
URL: <https://online.fliphtml5.com/lhxm/ezwh/#p=4>

Матеріально-технічне забезпечення: заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Заняття розпочинається з привітання, повідомлення цілей та основних завдань, фонетичних вправ та комунікативно-ігрових методик для адаптації здобувачів до іншомовного середовища.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Працюючи над першим питанням, необхідно ввести нову лексику з теми

«Судові органи України та світу», використовуючи презентацію та / або пояснюючи невідомі слова описовим методом англійською мовою. При введенні активної лексики рекомендується звернути увагу на професійну юридичну лексику і особливості її перекладу та переписати у словники нові слова з теми.

Друге питання передбачає опрацювання матеріалу Unit 8. UK Judicial System, Unit. 11. US Court System [3], Part 3. Word Is Enough to the Wise [2], який містить детальну інформацію про судову систему Великобританії, США та України. Робота з автентичними текстами передбачає виконання наступних завдань: прочитати текст та підібрати заголовки до абзаців; на основі прочитаного скласти таблицю «Судова система Великобританії», тестові завдання до тексту, відповіді на запитання; пошук синонімів до слів із тексту; вибір правильного варіанту. Для розвитку навичок аудіювання здобувачі прослуховують текст та виконують завдання на заповнення пропусків у тексті. Для розвитку монологічного та діалогічного мовлення здобувачі в парах або малих групах готують доповіді, порівнюючи судову систему Великобританії, США та України, описуючи їх структуру, повноваження та юрисдикцію.

Працюючи над третім питанням, пояснити, що від інших дієслів модальні дієслова відрізняються тим, що не використовуються самотійно і не позначають конкретної дії або стану, вони лише відображають модальність, тобто, ставлення мовця до якої-небудь дії. Разом модальне дієслово та інфінітив утворюють конструкцію Compound Modal Predicate, що можна перекласти як складений дієслівний присудок. Модальні дієслова в англійській мові можуть виражати можливість, необхідність, бажаність, ймовірність та інші стани. Використовуючи презентацію повторити основні модальні дієслова must, can, may / might, have to та їх еквіваленти; виконати тренувальні граматичні вправи на вживання цих модальних дієслів [1].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання здобувачів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

Тема № 4. Судове засідання

Практичне заняття 16-20 (7-8): Судове засідання

Навчальна мета заняття: В рамках даного циклу занять здобувачі мають навчитися говорити про основні етапи судового засідання, учасників процесу та описувати залу проведення судового засідання. Вивчити правила вживання модальних дієслів та їх похідних.

Кількість годин: 10 (4). **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Активна лексика з теми «Судове засідання».
2. Тренування навичок вживання нової лексики з теми; діалогічне та монологічне мовлення за темою.
3. Правила вживання модальних дієслів та їх похідні

Література:

1. Англійська мова для юристів: навч. посіб. / Н.В. Рибіна, Н.Є. Кошіль, Л.В. Собчук. Тернопіль: Видавництво ТНЕУ «Економічна думка», 2015. 220 с.
URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/19546/1/yuristi_2015.pdf
2. Василенко В.А., Ляшенко І.В., Сергієнко Т.М. Англійська мова: Law in English. Підручник з англійської мови для студентів юридичного спрямування. Суми: СФ ХНУВС, 2010. 483 с.
URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/83177/1/Liashenko_coursebook.pdf;jsessionid=56B999789A0100439A6C1E618C50DDA3
3. Горбач, Н. Л. Basic Grammar: Reference and Practice: навч. посіб. з англ. мови для здобувачів вищ. освіти / Н. Л. Горбач, І. Л. Іванова, Т. М. Кальченко; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 134 с.
URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/11403/BASIC%20GRAMMAR_1_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y
4. Сімонок В. П. English for Lawyers. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Харків : «Право», 2011. 648 с.
URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/338/3_English%20for%20Lawyers_pidruchnik_2017_vnutri.pdf
5. Legal English: навч. посіб. Для студентів закладів вищої освіти спеціальності «Право» / В. П. Сімонок, О. І. Зелінська, О. В. Каданер та ін. ; за заг. ред. В. П. Сімонок, О. Ю. Кузнецової. Харків : Право, 2020. 332 с.
URL: https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=5048&download_id=1126

Матеріально-технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Заняття розпочинається з привітання, повідомлення цілей та основних завдань, фонетичних вправ та комунікативно-ігрових методик для адаптації здобувачів до іншомовного середовища.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Працюючи над першим питанням, необхідно ввести нову лексику з теми «Судове засідання», використовуючи презентацію та / або пояснюючи невідомі слова описовим методом англійською мовою. При введенні активної лексики рекомендується звернути увагу на професійну юридичну лексику і особливості її перекладу та переписати у словники нові слова з теми.

Друге питання передбачає опрацювання матеріалу Module 3. Times of Trial [2], що містить детальну інформацію про загальні принципи судових слухань (ст. 238-244), справи з участю та без участі присяжних (ст. 244-251), розподіл обов'язків між суддею та присяжними (ст. 251-255). Робота з автентичними текстами передбачає виконання наступних завдань: знайти в тексті слова до

наведених визначень, вставити пропущене слово; пояснити значення слів та словосполучень; заповнення таблиці на основі прочитаного. Для розвитку навичок аудіювання, здобувачі прослуховують аудіо записи та виконують завдання на заповнення пропусків у тексті; заповнення таблиці згідно прослуханого запису. Для розвитку навичок письма здобувачі письмово описують ролі суддів та членів журі присяжних у судовому засіданні у США. Для розвитку навичок діалогічного та монологічного мовлення здобувачам пропонується висловитися з проблемних питань та скласти діалог з теми (наприклад, порівнюючи правила та процедуру судового засідання в різних країнах), використовуючи активний вокабуляр та представити його з партнером.

Працюючи над третім питанням, повторити основні модальні дієслова, їх значення, функції в реченні та відмінності модальних дієслів від звичайних. До «класичної» п'ятірки модальних дієслів відносяться: *can/could, may/might, must, ought (to), need*. Крім перерахованих вище, в повний список модальних дієслів і їх еквівалентів також входять: *will, would, shall, should, dare, have (to)/have got (to), be (to), used (to)*. Крім смислового навантаження, в граматичному відношенні модальні дієслова виділяються тим, що є так званими недостатніми дієсловами (*Defective Verbs*), які не мають усіх граматичних форм, характерних для англійських дієслів. Зокрема, модальні дієслова не мають неособистої форм – інфінітива (*Infinitive*), герундія (*Gerund*) і дієприкметника (*participle*). Серед «класичної» п'ятірки модальних дієслів форму колишніх часів (*past*) мають тільки *can – could* і *may – might*. Дієслова *must, ought (to), need* мають тільки форму теперішнього часу (*present*). У разі необхідності, замість відсутніх форм використовуються еквіваленти модальних дієслів: *to have, to be (= must), to be able (= can), to be allowed, to be permitted ((= may)*. Виконати тренувальні граматичні вправи. [1; 4; 5].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання здобувачів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

Тема № 5. Права людини

Практичне заняття 21-25 (9-10): Права людини.

Навчальна мета заняття: В рамках даного циклу занять здобувачі мають навчитися говорити про європейську конвенцію прав людини, міжнародні та регіональні програми захисту прав людини; проблеми дотримання прав людини у сучасному світі.

Кількість годин: 10 (4). **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Активна лексика з теми «Права людини».
2. Тренування навичок вживання нової лексики з теми; діалогічне та монологічне мовлення за темою.

3. Узагальнення вивчених граматичних конструктив.

Література:

1. Англійська мова для юристів: навч. посіб. / Н.В. Рибіна, Н.Є. Кошіль, Л.В. Собчук. Тернопіль: Видавництво ТНЕУ «Економічна думка», 2015. 220 с.
URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/19546/1/yuristi_2015.pdf
2. Василенко В.А., Ляшенко І.В., Сергієнко Т.М. Англійська мова: Law in English. Підручник з англійської мови для студентів юридичного спрямування. Суми: СФ ХНУВС, 2010. 483 с.
URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/83177/1/Liashenko_coursebook.pdf;jsessionid=56B999789A0100439A6C1E618C50DDA3
3. Сімонок В. П. English for Lawyers. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Харків : «Право», 2011. 648 с.
URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/338/3_English%20for%20Lawyers_pidruchnik_2017_vnutri.pdf
4. Legal English : навч. посіб. / Ю. А. Бондарчук, М. О. Вишневська, І. І. Бороліс. Київ : КНУТД, 2022. 284 с.
URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/19924/1/Legal_English_NP_2022.pdf
5. Callanan H. Absolute Legal English: English for International Law. Delta Publishing, 2014. 111 p.
URL: [http://englishonlineclub.com/pdf/Cambridge%20ILEC%20Preparation%20-%20Absolute%20Legal%20English%20\(English%20for%20International%20Law\)%20\[EnglishOnlineClub.com\].pdf](http://englishonlineclub.com/pdf/Cambridge%20ILEC%20Preparation%20-%20Absolute%20Legal%20English%20(English%20for%20International%20Law)%20[EnglishOnlineClub.com].pdf)
6. Murphy R. English Grammar in Use: Fifth Edition. Intermediate with answers. Cambridge University Press, 2019. 380 с.
URL: <https://online.fliphtml5.com/lhxm/ezwh/#p=4>

Матеріально-технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Заняття розпочинається з привітання, повідомлення цілей та основних завдань, фонетичних вправ та комунікативно-ігрових методик для адаптації здобувачів до іншомовного середовища.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Працюючи над першим питанням, необхідно ввести нову лексику з теми «Права людини», використовуючи презентацію та / або пояснюючи невідомі слова описовим методом англійською мовою. При введенні активної лексики рекомендується звернути увагу на професійну юридичну лексику і особливості її перекладу та переписати у словники нові слова з теми.

Друге питання передбачає опрацювання матеріалу Part VII. International and European Law, Unit 2. European Human Rights Review ст. 491-510 [3], що містить детальну інформацію про міжнародні та регіональні програми з захисту

прав людини та європейську конвенцію «Про права людини». Робота з автентичними текстами передбачає виконання наступних передтекстових та післятекстових завдань: з'єднати слово з українським еквівалентом; дати визначення наданим словам та словосполученням; відповісти на питання до тексту; заповнити пропуски у реченнях; з'єднати слово з визначенням; знайти у тексті синонім до заданих слів; з'єднати слово з синонімом та пояснити різницю у їх вживанні. Для розвитку монологічного та діалогічного мовлення здобувачам пропонується у парах або малих групах обговорити наступні питання: How can you explain the term “fundamental rights”? What in your opinion are the fundamental rights of citizens in Ukraine? Does the Constitution play any role in protection of fundamental rights of citizens in your country? Can you name social spheres where human rights are violated most of all? Discuss some problems connected with serious violations of human rights and express your opinion. Для розвитку навичок письма слухачі виконують письмово наступне завдання: Imagine that you are a reporter for a famous Ukrainian newspaper. Write a report “Human Rights Violations in Ukraine nowadays”.

Розгляд третього питання включає в себе повторення вивченого у другому семестрі граматичного матеріалу. Тому слід приділити достатньо часу повторенню вивчених граматичних конструкцій, виконуючи завдання різного рівня складності [1].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання здобувачів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

III семестр

Тема № 1. Галузі права

Практичне заняття 1-4 (1): Галузі права

Навчальна мета заняття: В рамках даного циклу занять здобувачі мають навчитися говорити про основні галузі права, робити порівняльний аналіз розподілу галузей права в Україні, США та Великобританії; вміти характеризувати окремі галузі права. Вивчити правила утворення та вживання Present Simple Passive та Present Progressive Passive.

Кількість годин: 8 (2). **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Активна лексика з теми «Галузі права».
2. Тренування навичок вживання нової лексики з теми; діалогічне та монологічне мовлення за темою.
3. Утворення та вживання Present Simple Passive та Present Progressive Passive.

Література:

1. Англійська мова для юристів: навч. посіб. / Н.В. Рибіна, Н.Є. Кошіль, Л.В. Собчук. Тернопіль: Видавництво ТНЕУ «Економічна думка», 2015. 220 с.
URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/19546/1/yuristi_2015.pdf
2. Василенко В.А., Ляшенко І.В., Сергієнко Т.М. Англійська мова: Law in English. Підручник з англійської мови для студентів юридичного спрямування. Суми: СФ ХНУВС, 2010. 483 с.
URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/83177/1/Liashenko_coursebook.pdf;jsessionid=56B999789A0100439A6C1E618C50DDA3
3. Горбач, Н. Л. Basic Grammar: Reference and Practice: навч. посіб. з англ. мови для здобувачів вищ. освіти / Н. Л. Горбач, І. Л. Іванова, Т. М. Кальченко; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 134 с.
URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/11403/BASIC%20GRAMMAR_1_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y
4. Сімонок В. П. English for Lawyers. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Харків : «Право», 2011. 648 с.
URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/338/3_English%20for%20Lawyers_pidruchnik_2017_vnutri.pdf
5. Legal English: навч. посіб. Для студентів закладів вищої освіти спеціальності «Право» / В. П. Сімонок, О. І. Зелінська, О. В. Каданер та ін. ; за заг. ред. В. П. Сімонок, О. Ю. Кузнецової. Харків : Право, 2020. 332 с.
URL: https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=5048&download_id=1126
6. Krois-Linder A., Firth M. Introduction to International Legal English with Audio CDs. Cambridge University Press, 2019. 160 p.
URL: https://law.univ.kiev.ua/images/abook_file/%D0%86nternational_legal_english.pdf
7. Mason C., Atkins R. The Lawyer's English Language. Global Legal English Ltd, 2016. 452 p.
URL: <https://pdfcookie.com/download/the-lawyers-english-language-coursebook-cmason-ratkins-global-legal-englishpdf-ov14xqnk7pv1>
8. Murphy R. English Grammar in Use: Fifth Edition. Intermediate with answers. Cambridge University Press, 2019. 380 с.
URL: <https://online.fliphtml5.com/lhxm/ezwh/#p=4>

Матеріально-технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Заняття розпочинається з привітання, повідомлення цілей та основних завдань, фонетичних вправ та комунікативно-ігрових методик для адаптації здобувачів до іншомовного середовища.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Працюючи над першим питанням, необхідно ввести нову лексику з теми

«Галузі права», використовуючи презентацію та / або пояснюючи невідомі слова описовим методом англійською мовою. При введенні активної лексики рекомендується звернути увагу на професійну юридичну лексику і особливості її перекладу та переписати у словники нові слова з теми.

Працюючи над другим питанням слід наголосити, що у Великобританії та США є галузі права, що не мають аналогів в Україні. Варто обговорити із здобувачами з чим має справу кожна галузь права, особливості роботи юристів та базовою термінологією, що вживається ними, при роботі у кожній з галузей права: ст. 14-18; 26-30 [5]. Вивчення лексичного матеріалу має проводитись через інтерактивні, групові, індивідуальні методики представлення мовленнєвих одиниць. Корисними будуть типові вправи з текстом ст. 56-62 [2], завдання на розвиток діалогічного та монологічного мовлення ст. 62-63 [2], письмові вправи.

Починаючи опрацьовувати третє питання слід дати загальну схему речень у Present Simple Passive та Present Progressive Passive, звернути увагу на основні компоненти стверджувальних, заперечних та питальних речень у пасивному стані. Пояснити, що речення у пасивному стані утворюється за допомогою допоміжного дієслова to be у відповідному часі та дієприкметника минулого часу основного дієслова. Варто акцентувати увагу на причини вживання структур пасивного стану, а також показати на прикладі різницю між реченнями в активному та пасивному станах: Mary is cooking the dinner (активний стан); The dinner is being cooked by Mary (пасивний стан). Необхідно також пояснити особливості перекладу речень у пасивному стані на українську мову, пояснивши, що у центрі уваги пасивних конструкцій знаходиться особа або предмет, над яким виконується дія, а не особа або предмет, що її виконує. Варто зауважити, що прийменник by вживають у реченні з дієсловом у пасивному стані перед додатком, коли йдеться про особу або предмет, що виконав дію: They were followed by a police officer. Прийменник with перед додатком означає знаряддя або інструмент, за допомогою якого виконано дію: He was killed with a knife. Для закріплення граматичної теми запропонувати здобувачам виконати ряд граматичних вправ на заповнення пропусків, трансформація речень з активного стану в пасивний, тестових завдань [1; 6; 7].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання здобувачів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

Тема № 2. Цивільне право

Практичне заняття 5-8 (2): Цивільне право.

Навчальна мета заняття: В рамках даного циклу занять здобувачі мають вивчити поняття цивільного права, знати основних учасників цивільного процесу та говорити про етапи розгляду цивільної справи у суді. Вивчити правила утворення та вживання Past Simple Passive, Past Progressive Passive,

Future Simple Passive.

Кількість годин: 8 (2). **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Активна лексика з теми «Цивільне право».
2. Тренування навичок вживання нової лексики з теми; діалогічне та монологічне мовлення за темою.
3. Утворення та вживання Past Simple Passive, Past Progressive Passive, Future Simple Passive.

Література:

1. Горбач, Н. Л. Basic Grammar: Reference and Practice: навч. посіб. з англ. мови для здобувачів вищ. освіти / Н. Л. Горбач, І. Л. Іванова, Т. М. Кальченко; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 134 с.
URL:http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/11403/BASIC%20GRAMMAR_1_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y
2. Сімонок В. П. English for Lawyers. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Харків : «Право», 2011. 648 с.
URL:https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/338/3_English%20for%20Lawyers_pidruchnik_2017_vnutri.pdf
3. Legal English: навч. посіб. Для студентів закладів вищої освіти спеціальності «Право» / В. П. Сімонок, О. І. Зелінська, О. В. Каданер та ін. ; за заг. ред. В. П. Сімонок, О. Ю. Кузнецової. Харків : Право, 2020. 332 с.
URL:https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=5048&download_id=1126
4. Legal English : навч. посіб. / Ю. А. Бондарчук, М. О. Вишневська, І. І. Бороліс. Київ : КНУТД, 2022. 284 с.
URL:https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/19924/1/Legal_English_NP_2022.pdf

Матеріально технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Заняття розпочинається з привітання, повідомлення цілей та основних завдань, фонетичних вправ та комунікативно-ігрових методик для адаптації здобувачів до іншомовного середовища.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Працюючи над першим питанням, необхідно ввести нову лексику з теми «Цивільне право», використовуючи презентацію та / або пояснюючи невідомі слова описовим методом англійською мовою. При введенні активної лексики рекомендується звернути увагу на професійну юридичну лексику і особливості її перекладу та переписати у словники нові слова з теми.

Працюючи над другим питанням для тренування навичок вживання тематичної лексики слухачам пропонується робота з текстом та виконанням

завдань до нього ст.. 70-75 [2]. Даний комплекс вправ містить завдання на розуміння тексту та практику вживання нової лексики: відповіді на запитання до тексту; знайти пари синонімів; знайти пари антонімів; True \ False; тестові запитання до тексту; заповнення пропусків; знайти українські еквіваленти до слів та словосполучень. Для розвитку діалогічного мовлення здобувачам пропонується в парах або малих групах обговорити наспуні питання: 1. Speak about the essence of civil law. 2. Speak about the kinds of activities determined by civil law. 3. Speak about law suits. 4. Speak about civil law in Great Britain. 5. Speak about subdivisions of civil law in Great Britain. Робота з текстом та виконання завдань до нього ст.. 401-406 [4] дозволить слухачам ознайомитись з основними етапами розгляду справи у цивільному суді та основними учасниками судового процесу та містить низку комунікативних та умовно-комунікативних вправ на розвиток навичок здобувачів в усіх чотирьох видах мовленнєвої діяльності.

Починаючи опрацьовувати третє питання, слід повторити із здобувачами правила утворення пасивного стану дієслова, нагадати структуру розповідних, питальних та заперечних речень у пасивному стані. Слід зазначити, що часи пасивного стану вживаються згідно тих же правил, що і відповідні їм форми активного стану. Для закріплення граматичної теми запропонувати здобувачам виконати ряд граматичних вправ на заповнення пропусків, трансформацію речень з активного стану в пасивний, тестових завдань тощо. [1; 2; 4].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання здобувачів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

Тема № 3. Кримінальне право

Практичне заняття 9-13 (3): Кримінальне право.

Навчальна мета заняття: В рамках даного циклу занять здобувачі мають засвоїти основні поняття кримінального права, класифікацію злочинів, особливості розслідування кримінальних справ, види та методи покарання. Вивчити правила утворення та вживання пасивного стану часів групи Perfect.

Кількість годин: 10 (2). **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Активна лексика з теми «Кримінальне право».
2. Тренування навичок вживання нової лексики з теми; діалогічне та монологічне мовлення за темою.
3. Утворення та вживання пасивного стану часів групи Perfect.

Література:

1. Англійська мова для юристів: навч. посіб. / Н.В. Рибіна, Н.Є. Кошіль, Л.В. Собчук. Тернопіль: Видавництво ТНЕУ «Економічна думка», 2015. 220 с.
URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/19546/1/yuristi_2015.pdf
2. Василенко В.А., Ляшенко І.В., Сергієнко Т.М. Англійська мова: Law in

English. Підручник з англійської мови для студентів юридичного спрямування. Суми: СФ ХНУВС, 2010. 483 с.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/83177/1/Liashenko_coursebook.pdf;jsessionid=56B999789A0100439A6C1E618C50DDA3

3. Горбач, Н. Л. Basic Grammar: Reference and Practice: навч. посіб. з англ. мови для здобувачів вищ. освіти / Н. Л. Горбач, І. Л. Іванова, Т. М. Кальченко; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 134 с.
URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/11403/BASIC%20GRAMMAR_1_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y
4. Сімонок В. П. English for Lawyers. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Харків : «Право», 2011. 648 с.
URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/338/3_English%20for%20Lawyers_pidruchnik_2017_vnutri.pdf
5. Legal English: навч. посіб. Для студентів закладів вищої освіти спеціальності «Право» / В. П. Сімонок, О. І. Зелінська, О. В. Каданер та ін. ; за заг. ред. В. П. Сімонок, О. Ю. Кузнецової. Харків : Право, 2020. 332 с.
URL: https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=5048&download_id=1126
6. Legal English : навч. посіб. / Ю. А. Бондарчук, М. О. Вишневська, І. І. Боролис. Київ : КНУТД, 2022. 284 с.
URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/19924/1/Legal_English_NP_2022.pdf

Матеріально технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Заняття розпочинається з привітання, повідомлення цілей та основних завдань, фонетичних вправ та комунікативно-ігрових методик для адаптації здобувачів до іншомовного середовища.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Працюючи над першим питанням, необхідно ввести нову лексику з теми «Кримінальне право», використовуючи презентацію та / або пояснюючи невідомі слова описовим методом англійською мовою. При введенні активної лексики рекомендується звернути увагу на професійну юридичну лексику і особливості її перекладу та переписати у словники нові слова з теми.

Працюючи над другим питанням для тренування навичок вживання тематичної лексики слухачам пропонується робота з текстами та виконанням завдань до них ст.. 238-246; 261-269; 269-276; 306-314 [4]. Робота з даними матеріалами дозволить здобувачам вивчити основні поняття кримінального права, класифікацію злочинів, особливості розслідування кримінальних справ, види та методи покарання. Даний комплекс вправ містить завдання на розуміння тексту та практику вживання нової лексики: З'єднати слова та

словосполучення з українським еквівалентом; відповісти на запитання; з'єднати дві частини речення; знайти синоніми до слів з тексту; вибрати правильне слово із запропонованих варіантів; заповнити пропуски в тексті. Для розвитку монологічного мовлення здобувачі висловлюють свою думку з наступних питань: What is the difference between criminal and civil law? Can an event be both a criminal and civil offence? Can being present at the scene of a crime make you guilty? What is the definition of "criminal trespass?" What exactly is the felony murder law? What exactly does the term "eluding a police officer" mean? Для розвитку діалогічного мовлення здобувачі складають діалоги (наприклад, діалог між слідчим та жертвою злочину чи свідком; між суддею та обвинуваченим; між адвокатом та обвинуваченим, тощо).

Починаючи опрацьовувати третє питання, слід повторити із здобувачами правила утворення пасивного стану часів групи Perfect, нагадати структуру розповідних, питальних та заперечних речень у пасивному стані. Слід зазначити, що часи пасивного стану вживаються згідно тих же правил, що і відповідні їм форми активного стану. Для закріплення граматичної теми запропонувати здобувачам виконати ряд граматичних вправ на заповнення пропусків, трансформацію речень з активного стану в пасивний, тестових завдань тощо. [1; 6].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання здобувачів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

Тема № 4. Адміністративне право

Практичне заняття 14-17 (4): Адміністративне право

Навчальна мета заняття: В рамках даного циклу занять здобувачі мають засвоїти основні поняття адміністративного права, робити порівняльний аналіз системи адміністративного права України, Великобританії та США. Вивчити форми інфінітиву та правила їх вживання.

Кількість годин: 8 (2). **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Активна лексика з теми «Адміністративне право».
2. Тренування навичок вживання нової лексики з теми; діалогічне та монологічне мовлення за темою.
3. Форми інфінітиву та правила їх вживання.

Література:

1. Callanan H. Absolute Legal English: English for International Law. Delta Publishing, 2014. 111 p.
URL:[http://englishonlineclub.com/pdf/Cambridge%20ILEC%20Preparation%20-%20Absolute%20Legal%20English%20\(English%20for%20International%20Law\)%20\[EnglishOnlineClub.com\].pdf](http://englishonlineclub.com/pdf/Cambridge%20ILEC%20Preparation%20-%20Absolute%20Legal%20English%20(English%20for%20International%20Law)%20[EnglishOnlineClub.com].pdf)

2. Krois-Linder A., Firth M. Introduction to International Legal English with Audio CDs. Cambridge University Press, 2019. 160 p.
URL: https://law.univ.kiev.ua/images/abook_file/%D0%86nternational_legal_english.pdf
3. Mason C., Atkins R. The Lawyer's English Language. Global Legal English Ltd, 2016. 452 p.
URL: <https://pdfcookie.com/download/the-lawyers-english-language-coursebook-cmason-ratkins-global-legal-englishpdf-ov14xqnk7pv1>
4. Murphy R. English Grammar in Use: Fifth Edition. Intermediate with answers. Cambridge University Press, 2019. 380 c.
URL: <https://online.fliphtml5.com/lhxm/ezwh/#p=4>

Матеріально технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Заняття розпочинається з привітання, повідомлення цілей та основних завдань, фонетичних вправ та комунікативно-ігрових методик для адаптації здобувачів до іншомовного середовища.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Працюючи над першим питанням, необхідно ввести нову лексику з теми «Адміністративне право», використовуючи презентацію та / або пояснюючи невідомі слова описовим методом англійською мовою. При введенні активної лексики рекомендується звернути увагу на професійну юридичну лексику і особливості її перекладу та переписати у словники нові слова з теми.

Працюючи над другим питанням для тренування навичок вживання тематичної лексики слухачам пропонується робота з текстами та виконанням завдань до них ст.. 109-123 [4]. Робота з даними матеріалами дозволить здобувачам вивчити основні поняття адміністративного права та вивчити систему адміністративного права у США та Великобританії. Даний комплекс вправ містить завдання на розуміння тексту та практику вживання нової лексики: дати визначення термінам; відповісти на запитання до тексту; закінчити речення, використовуючи інформацію з тексту; вставити пропущене слово; вибрати правильний варіант; true \ false. Для розвитку діалогічного мовлення здобувачі у малих групах або парах виконують завдання: In groups discuss the major directions of the Administrative and Civil Law reforms. Для розвитку навичок письма слухачі письмово готують доповідь на одну з запропонованих тем: 1) Administrative bodies: their tasks and duties. 2) Judicial review – what is it? 3) Actions of executive agencies in the Administrative Procedure Act.

Починати опрацювання третього питання необхідно з визначення інфінітиву. Інфінітив – це неособова форма дієслова, яка тільки називає дію і відповідає на запитання що робити? що зробити?: to write, to study, to answer. В англійській мові інфінітив має одну просту і п'ять складних форм. Інфінітив перехідних дієслів має форми часу і стану, а неперехідних – тільки часу. На

цьому етапі за допомогою презентації варто презентувати здобувачам таблицю ст. 86 [3] для наочності. Слід звернути увагу, що ознакою інфінітива в англійській мові є частка *to*, але в багатьох випадках інфінітив вживається без неї: 1) після модальних дієслів; 2) після модальних дієслів; 3) після спонукальних дієслів *have, make, let*; 4) після висловів *would rather, had better, would sooner*; 5) після дієслів чуттєвого сприйняття: *to see, to hear, to watch, to feel*. Необхідно надати також перелік дієслів після яких вживається виключно інфінітив. Слід обговорити із здобувачами наступні питання: Які спільні та відмінні риси маю інфінітив та герундій? Після яких дієслів можна вживати інфінітив та герундій без зміни значення речення / зі зміною значення? Закріпити знання за темою можна виконавши завдання на підстановку, заповнення пропусків, тестових вправ, а також вправи на порівняння герундію та інфінітиву. В залежності від рівня володіння мовою, здобувачам можна запропонувати завдання різного рівня складності, переходячи від простого до складнішого: ст. 136-139, ст. 227-230, ст. 297-301 [3].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання здобувачів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

Тема № 5. Адміністративний процес

Практичне заняття 18-21 (5): Адміністративний процес

Навчальна мета заняття: В рамках даного циклу занять здобувачі мають говорити про особливості адміністративного процесу. Митне право України, США та Великобританії. Вивчити особливості вживання герундія.

Кількість годин: 8 (1). **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Активна лексика з теми «Адміністративний процес».
2. Тренування навичок вживання нової лексики з теми; діалогічне та монологічне мовлення за темою.
3. Особливості вживання герундія.

Література:

1. Англійська мова для юристів: навч. посіб. / Н.В. Рибіна, Н.Є. Кошіль, Л.В. Собчук. Тернопіль: Видавництво ТНЕУ «Економічна думка», 2015. 220 с.
URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/19546/1/yuristi_2015.pdf
2. Василенко В.А., Ляшенко І.В., Сергієнко Т.М. Англійська мова: Law in English. Підручник з англійської мови для студентів юридичного спрямування. Суми: СФ ХНУВС, 2010. 483 с.
URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/83177/1/Liashenko_coursebook.pdf;jsessionid=56B999789A0100439A6C1E618C50DDA3
3. Горбач, Н. Л. Basic Grammar: Reference and Practice: навч. посіб. з англ. мови

для здобувачів вищ. освіти / Н. Л. Горбач, І. Л. Іванова, Т. М. Кальченко; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 134 с.

URL:http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/11403/BASIC%20GRAMMAR_1_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y

4. Сімонок В. П. English for Lawyers. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Харків : «Право», 2011. 648 с.

URL:https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/338/3_English%20for%20Lawyers_pidruchnik_2017_vnutri.pdf

5. Legal English: навч. посіб. Для студентів закладів вищої освіти спеціальності «Право» / В. П. Сімонок, О. І. Зелінська, О. В. Каданер та ін. ; за заг. ред. В. П. Сімонок, О. Ю. Кузнецової. Харків : Право, 2020. 332 с.

URL:https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=5048&download_id=1126

Матеріально технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Заняття розпочинається з привітання, повідомлення цілей та основних завдань, фонетичних вправ та комунікативно-ігрових методик для адаптації здобувачів до іншомовного середовища.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Працюючи над першим питанням, необхідно ввести нову лексику з теми «Адміністративний процес», використовуючи презентацію та / або пояснюючи невідомі слова описовим методом англійською мовою. При введенні активної лексики рекомендується звернути увагу на професійну юридичну лексику і особливості її перекладу та переписати у словники нові слова з теми.

Працюючи над другим питанням для тренування навичок вживання тематичної лексики слухачам пропонується робота з текстами та виконанням завдань до них ст.. 123-136 [4]. Робота з даними матеріалами дозволить здобувачам вивчити основні поняття адміністративного процесу, ознайомитись з митним правом України, Великобританії та США. Даний комплекс вправ містить завдання на розуміння тексту та практику вживання нової лексики: дати визначення термінам; відповісти на запитання до тексту; закінчити речення, використовуючи інформацію з тексту; знайти в тексті словосполучення з наведеними словами; вставити пропущене слово; заповнити таблицю згідно прочитаного тексту; true \ false. Для розвитку монологічного мовлення здобувачі висловлюють свої думки з наступних запитань: 1) the authority of administrative agencies; 2) administrative law in common law countries; 3) administrative governmental bodies. Для розвитку діалогічного мовлення здобувачі виконують завдання: Work in pairs. Each pair should consist of a «smuggler» and a «customs officer». The «customs officer» questions «smuggler» to establish the truth.

Розглядаючи друге питання, слід зазначити, що герундій в англійській мові

має ознаки дієслова та іменника. Із дієслівних граматичних категорій герундію частково властиві вид і стан. Складність вивчення даної теми полягає у відсутності даної форми у рідній мові здобувачів. Розглядаючи тему, слід пояснити які форми має герундій та відмінність герундію від інших частин мови, що мають закінчення –ing. Основну увагу слід приділити словам, після яких вживається герундій. Для закріплення даної теми слід виконати низку граматичних вправ типу заповнення пропусків, розкриття дужок, тестові вправи [1; 5].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання здобувачів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

Тема № 6. Органи місцевого самоврядування

Практичне заняття 22-25 (5): Органи місцевого самоврядування.

Навчальна мета заняття: В рамках даного циклу занять здобувачі мають навчитися говорити про систему самоврядування України та провідних англomовних країн. Вивчити правила вживання Participle I та Participle II.

Кількість годин: 8 (1). **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Активна лексика з теми «Органи місцевого самоврядування».
2. Тренування навичок вживання нової лексики з теми; діалогічне та монологічне мовлення за темою.
3. Правила вживання Participle I та Participle II.

Література:

1. Legal English : навч. посіб. / Ю. А. Бондарчук, М. О. Вишневська, І. І. Боролис. Київ : КНУТД, 2022. 284 с.

URL:https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/19924/1/Legal_English_NP_2022.pdf

2. Callanan H. Absolute Legal English: English for International Law. Delta Publishing, 2014. 111 p.

URL:[http://englishonlineclub.com/pdf/Cambridge%20ILEC%20Preparation%20-%20Absolute%20Legal%20English%20\(English%20for%20International%20Law\)%20\[EnglishOnlineClub.com\].pdf](http://englishonlineclub.com/pdf/Cambridge%20ILEC%20Preparation%20-%20Absolute%20Legal%20English%20(English%20for%20International%20Law)%20[EnglishOnlineClub.com].pdf)

3. Krois-Linder A., Firth M. Introduction to International Legal English with AudioCDs. Cambridge University Press, 2019. 160 p.

URL:https://law.univ.kiev.ua/images/abook_file/%D0%86nternational_legal_english.pdf

4. Mason C., Atkins R. The Lawyer's English Language. Global Legal English Ltd, 2016. 452 p.

URL:<https://pdfcookie.com/download/the-lawyers-english-language-coursebook-cmason-ratkins-global-legal-englishpdf-ov14xqnk7pv1>

5. Murphy R. English Grammar in Use: Fifth Edition. Intermediate with answers. Cambridge University Press, 2019. 380 с.

URL: <https://online.fliphtml5.com/lhxm/ezwh/#p=4>

Матеріально технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Заняття розпочинається з привітання, повідомлення цілей та основних завдань, фонетичних вправ та комунікативно-ігрових методик для адаптації здобувачів до іншомовного середовища.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Працюючи над першим питанням, необхідно ввести нову лексику з теми «Органи місцевого самоврядування», використовуючи презентацію та / або пояснюючи невідомі слова описовим методом англійською мовою. При введенні активної лексики рекомендується звернути увагу на професійну юридичну лексику і особливості її перекладу та переписати у словники нові слова з теми.

Працюючи над другим питанням для тренування навичок вживання тематичної лексики слухачам пропонується робота з текстами та виконанням завдань до них ст.. 136-154 [4]. Робота з даними матеріалами дозволить здобувачам вивчити систему органів місцевого самоврядування України, Великобританії та США. Даний комплекс вправ містить завдання на розуміння тексту та практику вживання нової лексики: дати визначення термінам; відповісти на запитання до тексту; закінчити речення, використовуючи інформацію з тексту; знайти в тексті словосполучення з наведеними словами; вставити пропущене слово; заповнити таблицю згідно прочитаного тексту; true \ false. Для розвитку монологічного та діалогічного мовлення здобувачі працюють у парах та малих групах та висловлюють свої думки з наступних запитань: Explain A) the necessity of social grouping to possess some kind of governmental structure; B) the notion of self-government. Name A) the main legal documents which grant the local government bodies in Ukraine; B) the functions of local government bodies.

Розглядаючи третє питання, слід зазначити, що дієприкметник (Participle) – це безособова форма дієслова, що передає ознаку предмета за дією та відповідає на питання «який?» та «що роблячи?». Англійські дієприкметники поєднують у собі ознаки дієслова, прикметника, а також прислівника. Дієприкметник не змінюється за категоріями числа, особи та способу, також він не має ступенів порівняння. В залежності від контексту у реченні англійський дієприкметник може відповідати дієприкметнику та дієприслівнику в українській мові, однак часто він передається підрядним реченням. Дієприкметник теперішнього часу (Participle I) має дві видові форми в активному та пасивному станах. Він утворюється за допомогою додавання закінчення -ing до основи смислових дієслів або до допоміжних дієслів to be, to have, що вживаються з формою Participle II, якщо цього потребує форма дієприкметника. Дієприкметник минулого часу (Participle II) має тільки одну

форму, а також не поділяється на активний та пасивний стани. Дієприкметник минулого часу для правильних дієслів утворюється додаванням закінчення -ed. Для неправильних дієслів використовується третя форма дієслова з таблиці неправильних дієслів. Для закріплення даної теми слід виконати низку граматичних вправ типу заповнення пропусків, розкриття дужок, тестові вправи [1; 5].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання здобувачів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

IV семестр

Тема № 1. Трудове право

Практичне заняття 1-5 (1): Трудове право.

Навчальна мета заняття: В рамках даного циклу занять здобувачі мають вивчити основні поняття трудового права, права та обов'язки роботодавця та працівника, порядок оформлення колективного трудового договору. Засвоїти різницю вживання Participle I та Gerund.

Кількість годин: 10 (2). **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Активна лексика з теми «Трудове право».
2. Тренування навичок вживання нової лексики з теми; діалогічне та монологічне мовлення за темою.
3. Правила вживання Participle I та Gerund.

Література:

1. Англійська мова для юристів: навч. посіб. / Н.В. Рибіна, Н.Є. Кошіль, Л.В. Собчук. Тернопіль: Видавництво ТНЕУ «Економічна думка», 2015. 220 с.

URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/19546/1/yuristi_2015.pdf

2. Василенко В.А., Ляшенко І.В., Сергієнко Т.М. Англійська мова: Law in English. Підручник з англійської мови для студентів юридичного спрямування. Суми: СФ ХНУВС, 2010. 483 с.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/83177/1/Liashenko_coursebook.pdf;jsessionid=56B999789A0100439A6C1E618C50DDA3

3. Legal English : навч. посіб. / Ю. А. Бондарчук, М. О. Вишневська, І. І.Бороліс. Київ : КНУТД, 2022. 284 с.

URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/19924/1/Legal_English_NP_2022.pdf

4. Callanan H. Absolute Legal English: English for International Law. DeltaPublishing, 2014. 111 p.

URL: <http://englishonlineclub.com/pdf/Cambridge%20ILEC%20Preparation%20->

%20Absolute%20Legal%20English%20(English%20for%20International%20Law)
%20[EnglishOnlineClub.com].pdf

5. Murphy R. English Grammar in Use: Fifth Edition. Intermediate with answers. Cambridge University Press, 2019. 380 с.

URL: <https://online.fliphtml5.com/lhxm/ezwh/#p=4>

Матеріально технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Заняття розпочинається з привітання, повідомлення цілей та основних завдань, фонетичних вправ та комунікативно-ігрових методик для адаптації здобувачів до іншомовного середовища.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Працюючи над першим питанням, необхідно ввести нову лексику з теми «Трудове право», використовуючи презентацію та / або пояснюючи невідомі слова описовим методом англійською мовою. При введенні активної лексики рекомендується звернути увагу на професійну юридичну лексику і особливості її перекладу та переписати у словники нові слова з теми.

Працюючи над другим питанням для тренування навичок вживання тематичної лексики здобувачі опрацьовують матеріал Unit 3, Unit 4 ст. 349-370 [4]. Робота з даними матеріалами дозволить здобувачам вивчити основні аспекти трудового права України, ознайомитись з базовими правами та обов'язками роботодавця та найманого працівника та правилами складання трудового договору. Даний комплекс вправ містить завдання на розуміння тексту та практику вживання нової лексики: дати визначення термінам; відповісти на запитання до тексту; закінчити речення, використовуючи інформацію з тексту; знайти в тексті словосполучення з наведеними словами; вставити пропущене слово; заповнити таблицю згідно прочитаного тексту; true \ false. Для розвитку монологічного та діалогічного мовлення здобувачі працюють у парах та малих групах та висловлюють свої думки з наступних запитань: Have you ever looked for a job? Have you already had a work experience or have been interviewed? What do you know about the procedure of employment? Speak about your experience.

Розглядаючи третє питання, слід зазначити, Participle I — це Present Participle. Present Participle не має певного часового значення, не зважаючи на те, що називається дієприкметником теперішнього часу, і виражає різні часові відношення залежно від контексту і значення дієслова. Варто зазначити, що форми Participle I повністю збігаються з формами герундія і будуються так само. Але різниця між Participle I та герундієм полягає у значенні та вживанні. Participle I як дієприкметник, виконує не багато функцій упеченні, серед них можна виділити: означення (Attribute) та обставина (Adverbial modifier). Важливо розрізняти герундій та Participle I в даному контексті. Якщо -ing форма стоїть після сполучника while або when, то це Participle I. Для закріплення даної теми слід виконати низку граматичних вправ типу заповнення пропусків, розкриття дужок, тестові вправи [1; 5].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання здобувачів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

Тема № 2. Фінансове право

Практичне заняття 6-9 (2): Фінансове право

Навчальна мета заняття: В рамках даного циклу занять здобувачі мають навчитися говорити про системи фінансового права України та країн світу. Вивчити правила утворення та вживання -ing, -ed clauses.

Кількість годин: 8 (2). **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Активна лексика з теми «Трудове право».
2. Тренування навичок вживання нової лексики з теми; діалогічне та монологічне мовлення за темою.
3. Правила утворення та вживання -ing, -ed clauses.

Література:

1. Англійська мова для юристів: навч. посіб. / Н.В. Рибіна, Н.Є. Кошіль, Л.В. Собчук. Тернопіль: Видавництво ТНЕУ «Економічна думка», 2015. 220 с.
URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/19546/1/yuristi_2015.pdf
2. Василенко В.А., Ляшенко І.В., Сергієнко Т.М. Англійська мова: Law in English. Підручник з англійської мови для студентів юридичного спрямування. Суми: СФ ХНУВС, 2010. 483 с.
URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/83177/1/Liashenko_coursebook.pdf;jsessionid=56B999789A0100439A6C1E618C50DDA3
3. Горбач, Н. Л. Basic Grammar: Reference and Practice: навч. посіб. з англ. мови для здобувачів вищ. освіти / Н. Л. Горбач, І. Л. Іванова, Т. М. Кальченко; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 134 с.
URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/11403/BASIC%20GRAMMAR_1_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y
4. Сімонок В. П. English for Lawyers. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Харків : «Право», 2011. 648 с.
URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/338/3_English%20for%20Lawyers_pidruchnik_2017_vnutri.pdf
5. Legal English: навч. посіб. Для студентів закладів вищої освіти спеціальності «Право» / В. П. Сімонок, О. І. Зелінська, О. В. Каданер та ін. ; за заг. ред. В. П. Сімонок, О. Ю. Кузнецової. Харків : Право, 2020. 332 с.
URL: https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=5_048&download_id=1126
6. Legal English : навч. посіб. / Ю. А. Бондарчук, М. О. Вишневська, І. І. Бороліс. Київ : КНУТД, 2022. 284 с.

URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/19924/1/Legal_English_NP_2022.pdf

7. Callanan H. Absolute Legal English: English for International Law. Delta Publishing, 2014. 111 p.

URL: [http://englishonlineclub.com/pdf/Cambridge%20ILEC%20Preparation%20-%20Absolute%20Legal%20English%20\(English%20for%20International%20Law\)%20\[EnglishOnlineClub.com\].pdf](http://englishonlineclub.com/pdf/Cambridge%20ILEC%20Preparation%20-%20Absolute%20Legal%20English%20(English%20for%20International%20Law)%20[EnglishOnlineClub.com].pdf)

Матеріально технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Заняття розпочинається з привітання, повідомлення цілей та основних завдань, фонетичних вправ та комунікативно-ігрових методик для адаптації здобувачів до іншомовного середовища.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Працюючи над першим питанням, необхідно ввести нову лексику з теми «Фінансове право», використовуючи презентацію та / або пояснюючи невідомі слова описовим методом англійською мовою. При введенні активної лексики рекомендується звернути увагу на професійну юридичну лексику і особливості її перекладу та переписати у словники нові слова з теми.

Працюючи над другим питанням для тренування навичок вживання тематичної лексики здобувачі опрацьовують матеріал Unit 11 ст. 153-165 [2]. Робота з даними матеріалами дозволить здобувачам вивчити системи фінансового права України та країн світу. Опрацювання даної теми передбачає роботу з текстом та виконання вправ до нього: вибрати слово або словосполучення, яке найбільше підходить до контексту та заповнити пропуски; з'єднати слово із визначенням; підібрати український еквівалент до слів та словосполучень; підібрати пари синонімів; підібрати пари антонімів; True \ False; тестові завдання до тексту; відповісти на запитання. Для розвитку монологічного та діалогічного мовлення здобувачі працюють у парах та малих групах та висловлюють свої думки з наступних запитань: 1. Speak about finance as an economic category. 2. Speak about the purpose of financial law. 3. Speak about the subject of financial law. 4. Speak about the relations regulated by financial law. 5. Speak about general part of financial law. 6. Speak about special part of financial law. 7. Speak about financial legislation. 8. Speak about the connection of financial law with other branches of law.

Розглядаючи третє питання, слід звернути увагу здобувачів на правила утворення, вживання та способу перекладу дієприкметникового звороту в англійській мові. Дієприкметникові звороти в англійській мові поділяються на дві групи: залежні та незалежні. До залежних дієприкметникових зворотів належать дієприкметники із залежними словами, які виступають у функції означення або обставини.

Having obtained a loan, the firm ... - Отримавши позику, фірма ...

Being used in this way, money ... - Якщо гроші використовують таким чином, вони ...

Having been raised, the prices ... - Після того як ціни було підвищено, вони ...

Особливою граматичною конструкцією в англійській мові є незалежний дієприкметниковий зворот (Absolute Participle Construction), тобто конструкції з дієприкметником, які містять свій власний (незалежний) підмет, виражений іменником у загальному відмінку чи займенником у номінативному відмінку.

Переклад незалежного дієприкметникового звороту залежить від його місця стосовно головного речення. Якщо він стоїть перед ним, то він перекладається підрядним обставинним реченням, яке вводиться сполучниками: оскільки, якщо, коли, після того, як та іншими.

The article being ready, I shall bring it to you. - Коли стаття буде готова, я принесу її тобі.

The weather permitting, we shall start tomorrow. - Якщо погода дозволить, ми відправимось завтра.

Якщо дієприкметник виражено формою Perfect Participle, це свідчить, що дія дієприкметникового звороту передуює дії дієслова-присудка.

With the letter having been finished, I went to the post-office.- Після того, як листа було закінчено, я вирушив на пошту.

Якщо незалежний дієприкметниковий зворот стоїть після головного речення, він перекладається як частина складносурядного речення з сурядними сполучниками: причому, а, і, проте.

We use various types of computers, the most powerful being applied in space technologies. - Ми використовуємо різні типи комп'ютерів, причому найпотужніші застосовуються в космічних технологіях.

Для закріплення даної теми слід виконати низку граматичних вправ типу заповнення пропусків, розкриття дужок, тестові вправи [1; 5].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання здобувачів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

Тема № 3. Міжнародне право

Практичне заняття 10-13 (3): Міжнародне право

Навчальна мета заняття: В рамках даного циклу занять здобувачі мають вивчити основні поняття міжнародного права, вміти говорити про систему міжнародного права, поняття міжнародного договору тощо. Вивчити правила утворення та вживання Objective and Subjective Participial Constructive.

Кількість годин: 8 (2). **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Активна лексика з теми «Міжнародне право».
2. Тренування навичок вживання нової лексики з теми; діалогічне та монологічне мовлення за темою.
3. Правила утворення та вживання Objective and Subjective Participial Constructive.

Література:

1. Англійська мова для юристів: навч. посіб. / Н.В. Рибіна, Н.Є. Кошіль, Л.В. Собчук. Тернопіль: Видавництво ТНЕУ «Економічна думка», 2015. 220 с.

URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/19546/1/yuristi_2015.pdf

2. Василенко В.А., Ляшенко І.В., Сергієнко Т.М. Англійська мова: Law in English. Підручник з англійської мови для студентів юридичного спрямування. Суми: СФ ХНУВС, 2010. 483 с.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/83177/1/Liashenko_coursebook.pdf;jsessionid=56B999789A0100439A6C1E618C50DDA3

3. Legal English : навч. посіб. / Ю. А. Бондарчук, М. О. Вишневська, І. І.Бороліс. Київ : КНУТД, 2022. 284 с.

URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/19924/1/Legal_English_NP_2022.pdf

4. Callanan H. Absolute Legal English: English for International Law. DeltaPublishing, 2014. 111 p.

URL: [http://englishonlineclub.com/pdf/Cambridge%20ILEC%20Preparation%20-%20Absolute%20Legal%20English%20\(English%20for%20International%20Law\)%20\[EnglishOnlineClub.com\].pdf](http://englishonlineclub.com/pdf/Cambridge%20ILEC%20Preparation%20-%20Absolute%20Legal%20English%20(English%20for%20International%20Law)%20[EnglishOnlineClub.com].pdf)

5. Murphy R. English Grammar in Use: Fifth Edition. Intermediate with answers. Cambridge University Press, 2019. 380 с.

URL: <https://online.fliphtml5.com/lhxm/ezwh/#p=4>

Матеріально технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Заняття розпочинається з привітання, повідомлення цілей та основних завдань, фонетичних вправ та комунікативно-ігрових методик для адаптації здобувачів до іншомовного середовища.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Працюючи над першим питанням, необхідно ввести нову лексику з теми «Фінансове право», використовуючи презентацію та / або пояснюючи невідомі слова описовим методом англійською мовою. При введенні активної лексики рекомендується звернути увагу на професійну юридичну лексику і особливості її перекладу та переписати у словники нові слова з теми.

Працюючи над другим питанням для тренування навичок вживання тематичної лексики здобувачі опрацьовують матеріал Unit 10 ст. 141 [2]. Робота з даними матеріалами дозволить здобувачам вивчити основні поняття міжнародного права, та поняття міжнародного договору. Опрацювання даної теми передбачає роботу з текстом та виконання вправ до нього: вибрати слово або словосполучення, яке найбільше підходить до контексту та заповнити пропуски; з'єднати слово із визначенням; підібрати український еквівалент до слів та словосполучень; підібрати пари синонімів; підібрати пари антонімів; True \ False; тестові завдання до тексту; відповісти на запитання. Для розвитку монологічного та діалогічного мовлення здобувачі працюють у парах та малих

групах та висловлюють свої думки з наступних запитань: 1. Speak about matters covered by international law. 2. Speak about primary sources of international law. 3. Speak about a secondary source of international law. 4. Speak about cases of violation of international law. 5. Speak about secondary rules and legally determined situations. 6. Speak about the United Nations Organization.

Розглядаючи третє питання, слід сказати, в англійській мові існує три дієприкметникові конструкції: об'єктна дієприкметникова конструкція (the Objective Participle Construction); суб'єктна дієприкметникова конструкція (the Subjective Participle Construction); незалежна дієприкметникова конструкція (the Absolute Participle Construction). В об'єктному дієприкметниковому звороті іменник у загальному відмінку (або особовий займенник в об'єктному відмінку) позначає особу (або предмет), яка виконує дію, позначену дієприкметником. Тому іменник (або займенник) цього звороту перекладається на українську мову іменником (або займенником) у функції підмета підрядного додаткового речення, а дієприкметник – дієсловом в особистій формі у функції присудка цього речення. Всі речення приєднуються до головного за допомогою союзу як (іноді що). Таким чином, англійське речення з об'єктним дієприкметниковим зворотом відповідає українському складнопідрядному реченню: об'єктний дієприкметниковий зворот схожий з об'єктним інфінітивним зворотом. Об'єктний дієприкметниковий зворот використовується в реченні після дієслів: to hear – чути, to feel – відчувати, to see – бачити, to watch – спостерігати, дивитися, to notice – зауважити, to find – виявити, to consider – вважати, to like – подобатися, to dislike – не подобатися та ін.: He saw the police struggling with the crowd.

Суб'єктний дієприкметниковий зворот – це поєднання іменника в загальному відмінку (або займенника в називному відмінку) у функції підмета з дієприкметником в якості другої частини складеного дієслівного присудка. Службову частину цього присудка становлять дієслова у формі пасивного стану, що приєднуються до дієприкметника: The teacher (he) was seen coming.

В суб'єктному дієприкметниковому звороті іменник у загальному відмінку (або займенник у називному відмінку) позначає дійову особу (або предмет), що виконує дію, позначену дієприкметником. Тому іменник (або займенник) цього звороту перекладається на українську мову іменником (або займенником) у функції підмета підрядного речення, а дієприкметник – дієсловом в особистій формі у функції присудка. Дієслово у формі пасивного стану перекладається неозначено-особовим чи безособовим реченням, яке виконує функцію головного речення в українському складнопідрядному реченні і з'єднується з підрядним реченням союзом як (іноді що). Суб'єктний дієприкметниковий зворот вживається з наступними дієсловами в пасивному стані: to see – бачити, to hear – чути, to feel – відчувати, to watch – спостерігати, to find – знаходити, виявляти і деякими іншими дієсловами: An airplane was heard flying over the wood. Отже, особливість цієї конструкції в тому, що вона не виступає як єдиний член речення: один її компонент – підмет, інший – частина складеного дієслівного присудка. Для закріплення даної теми слід виконати низку граматичних вправ типу заповнення пропусків, розкриття дужок, тестові вправи

[1; 5].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання здобувачів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

Тема № 4. Конституційне право

Практичне заняття 14-17 (4): Конституційне право

Навчальна мета заняття: Основні поняття конституційного права України. Засвоїти правила вживання означеного та неозначеного артикля.

Кількість годин: 8 (2). **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Активна лексика з теми «Конституційне право».
2. Тренування навичок вживання нової лексики з теми; діалогічне та монологічне мовлення за темою.
3. Правила вживання означеного та неозначеного артикля.

Література:

1. Англійська мова для юристів: навч. посіб. / Н.В. Рибіна, Н.Є. Кошіль, Л.В. Собчук. Тернопіль: Видавництво ТНЕУ «Економічна думка», 2015. 220 с.
URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/19546/1/yuristi_2015.pdf

2. Василенко В.А., Ляшенко І.В., Сергієнко Т.М. Англійська мова: Law in English. Підручник з англійської мови для студентів юридичного спрямування. Суми: СФ ХНУВС, 2010. 483 с.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/83177/1/Liashenko_coursebook.pdf;jsessionid=56B999789A0100439A6C1E618C50DDA3

3. Горбач, Н. Л. Basic Grammar: Reference and Practice: навч. посіб. з англ. мовидля здобувачів вищ. освіти / Н. Л. Горбач, І. Л. Іванова, Т. М. Кальченко; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 134 с.

URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/11403/BASIC%20GRAMMAR_1_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y

4. Сімонок В. П. English for Lawyers. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Харків : «Право», 2011. 648 с.

URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/338/3_English%20for%20Lawyers_pidruchnik_2017_vnutri.pdf

5. Legal English: навч. посіб. Для студентів закладів вищої освіти спеціальності «Право» / В. П. Сімонок, О. І. Зелінська, О. В. Каданер та ін. ; за заг. ред. В. П. Сімонок, О. Ю. Кузнецової. Харків : Право, 2020. 332 с.

URL: https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=5_048&download_id=1126

6. Legal English : навч. посіб. / Ю. А. Бондарчук, М. О. Вишневська, І. І. Бороліс. Київ : КНУТД, 2022. 284 с.

URL:https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/19924/1/Legal_English_NP_2022.pdf

7. Callanan H. Absolute Legal English: English for International Law. Delta Publishing, 2014. 111 p.

URL:[http://englishonlineclub.com/pdf/Cambridge%20ILEC%20Preparation%20-%20Absolute%20Legal%20English%20\(English%20for%20International%20Law\)%20\[EnglishOnlineClub.com\].pdf](http://englishonlineclub.com/pdf/Cambridge%20ILEC%20Preparation%20-%20Absolute%20Legal%20English%20(English%20for%20International%20Law)%20[EnglishOnlineClub.com].pdf)

8. Krois-Linder A., Firth M. Introduction to International Legal English with AudioCDs. Cambridge University Press, 2019. 160 p.

URL:https://law.univ.kiev.ua/images/abook_file/%D0%86nternational_legal_english.pdf

Матеріально технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Заняття розпочинається з привітання, повідомлення цілей та основних завдань, фонетичних вправ та комунікативно-ігрових методик для адаптації здобувачів до іншомовного середовища.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Працюючи над першим питанням, необхідно ввести нову лексику з теми «Конституційне право», використовуючи презентацію та / або пояснюючи невідомі слова описовим методом англійською мовою. При введенні активної лексики рекомендується звернути увагу на професійну юридичну лексику і особливості її перекладу та переписати у словники нові слова з теми.

Працюючи над другим питанням для тренування навичок вживання тематичної лексики здобувачі опрацьовують матеріал Unit 1. Constitutional Law ст. 84-91 [4]. Робота з даними матеріалами дозволить здобувачам ознайомитись з природою та походженням конституційного права та конституційним правом України. Опрацювання даної теми передбачає роботу з текстом та виконання вправ до нього: відповісти на запитання; підібрати синоніми; вставити пропущене слово; доповнити речення.

Для розвитку монологічного та діалогічного мовлення здобувачі працюють у парах або малих групах та виконують завдання: Find out from your partner Student A: – how the Constitution can be amended; – what principles are embodied in the Constitution; – how the power is exercised.

Розглядаючи третє питання, слід наголосити, що артикль в англійській мові – службова частина мови, яка служить для визначення категорії невизначеності / визначеності. Визначеність означає, що предмет є індивідуальним, він виділений з усіх інших предметів цього виду. Невизначеність, навпаки, являє собою посилання на цей тип предмету в цілому. Тому в англійській мові існує три види артиклів: неозначений a, an (the indefinite article); означений the (the definite article); нульовий артикль (the zero article). Працюючи над даною граматичною темою, необхідно повідомити здобувачам правила вживання означеного та неозначеного артикля в англійській мові, стійкі словосполучення з артиклями та відпрацювати їх вживання на вправах [1; 3; 5; 6].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання здобувачів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

Тема № 5. Конституційне право Великобританії та США

Практичне заняття 18-21 (5): Конституційне право Великобританії та США

Навчальна мета заняття: В рамках даного циклу занять здобувачі мають засвоїти особливості конституційного права США та Великобританії, типи та функції конституцій. Провести узагальнення вивченого граматичного матеріалу.

Кількість годин: 8 (1). **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Активна лексика з теми «Конституційне право Великобританії та США».
2. Тренування навичок вживання нової лексики з теми; діалогічне та монологічне мовлення за темою.
3. Узагальнення вивченого граматичного матеріалу.

Література:

1. Сімонок В. П. English for Lawyers. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Харків : «Право», 2011. 648 с.

URL:https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/338/3_English%20for%20Lawyers_pidruchnik_2017_vnutri.pdf

2. Legal English: навч. посіб. Для студентів закладів вищої освіти спеціальності «Право» / В. П. Сімонок, О. І. Зелінська, О. В. Каданер та ін. ; за заг. ред. В. П. Сімонок, О. Ю. Кузнецової. Харків : Право, 2020. 332 с.

URL:https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=5_048&download_id=1126

3. Legal English : навч. посіб. / Ю. А. Бондарчук, М. О. Вишневська, І. І.Бороліс. Київ : КНУТД, 2022. 284 с.

URL:https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/19924/1/Legal_English_NP_2022.pdf

4. Mason C., Atkins R. The Lawyer's English Language. Global Legal English Ltd, 2016. 452 p.

URL:<https://pdfcookie.com/download/the-lawyers-english-language-coursebook-cmason-ratkins-global-legal-englishpdf-ov14xqnk7pv1>

5. Murphy R. English Grammar in Use: Fifth Edition. Intermediate with answers. Cambridge University Press, 2019. 380 с.

URL: <https://online.fliphtml5.com/lhxm/ezwh/#p=4>

Матеріально технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Заняття розпочинається з привітання, повідомлення цілей та основних завдань, фонетичних вправ та комунікативно-ігрових методик для адаптації здобувачів до іншомовного середовища.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Працюючи над першим питанням, необхідно ввести нову лексику з теми «Конституційне право Великобританії та США», використовуючи презентацію та / або пояснюючи невідомі слова описовим методом англійською мовою. При введенні активної лексики рекомендується звернути увагу на професійну юридичну лексику і особливості її перекладу та переписати у словники нові слова з теми.

Працюючи над другим питанням для тренування навичок вживання тематичної лексики здобувачі опрацьовують матеріал Unit 2. Constitutional Law in the UK and USA ст. 97-108 [4]. Робота з даними матеріалами дозволить здобувачам ознайомитись з особливості конституційного права США та Великобританії, типи та функції конституцій. Опрацювання даної теми передбачає роботу з текстом та виконання вправ до нього: відповісти на запитання; підібрати синоніми; вставити пропущене слово; доповнити речення.

Для розвитку монологічного мовлення здобувачі готують доповідь: Prepare a report on the constitutions of the countries with federal/unitary system of government. Для розвитку діалогічного мовлення здобувачі працюють у парах або малих групах та виконують завдання: Suggest your ideas on the following statements:— It has been said that «America is the only true democracy in the western world». Do you agree?— Are you interested in politics? Should lawyers be politically active?— What are the main differences in the Constitutions of the UK, the USA and our country?— What kinds of monarchy can you name? What are the pluses and minuses of living in the country ruled by king or queen? – If you were to appoint the members of the Cabinet of Ministers what criteria would you rely on and whose recommendations would you listen to?

Працюючи над третім питанням необхідно приділити достатньо уваги утворенню вивчених граматичних тем. Закріпити пройдений матеріал можна виконуючи граматичні різного рівня складності [1].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання здобувачів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

Тема № 6. Нотаріальна система України

Практичне заняття 22-25 (5): Нотаріальна система України

Навчальна мета заняття: В рамках даного циклу занять здобувачі мають навчитися говорити про особливості нотаріальної системи України та країн, мова яких вивчається. Провести узагальнення вивченого граматичного матеріалу.

Кількість годин: 8 (1). **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Активна лексика з теми «Нотаріальна система України».
2. Тренування навичок вживання нової лексики з теми; діалогічне та монологічне мовлення за темою.
3. Узагальнення вивченого граматичного матеріалу.

Література:

1. Василенко В.А., Ляшенко І.В., Сергієнко Т.М. Англійська мова: Law in English. Підручник з англійської мови для студентів юридичного спрямування. Суми: СФ ХНУВС, 2010. 483 с.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/83177/1/Liashenko_coursebook.pdf;jsessionid=56B999789A0100439A6C1E618C50DDA3

2. Горбач, Н. Л. Basic Grammar: Reference and Practice: навч. посіб. з англ. мови для здобувачів вищ. освіти / Н. Л. Горбач, І. Л. Іванова, Т. М. Кальченко; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 134 с.

URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/11403/BASIC%20GRAMMAR_1_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y

3. Сімонок В. П. English for Lawyers. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Харків : «Право», 2011. 648 с.

URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/338/3_English%20for%20Lawyers_pidruchnik_2017_vnutri.pdf

4. Legal English: навч. посіб. Для студентів закладів вищої освіти спеціальності «Право» / В. П. Сімонок, О. І. Зелінська, О. В. Каданер та ін. ; за заг. ред. В. П. Сімонок, О. Ю. Кузнецової. Харків : Право, 2020. 332 с.

URL: https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=5048&download_id=1126

5. Legal English : навч. посіб. / Ю. А. Бондарчук, М. О. Вишневська, І. І. Бороліс. Київ : КНУТД, 2022. 284 с.

URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/19924/1/Legal_English_NP_2022.pdf

6. Callanan H. Absolute Legal English: English for International Law. Delta Publishing, 2014. 111 p.

URL: [http://englishonlineclub.com/pdf/Cambridge%20ILEC%20Preparation%20-%20Absolute%20Legal%20English%20\(English%20for%20International%20Law\)%20\[EnglishOnlineClub.com\].pdf](http://englishonlineclub.com/pdf/Cambridge%20ILEC%20Preparation%20-%20Absolute%20Legal%20English%20(English%20for%20International%20Law)%20[EnglishOnlineClub.com].pdf)

7. Krois-Linder A., Firth M. Introduction to International Legal English with AudioCDs. Cambridge University Press, 2019. 160 p.

URL: https://law.univ.kiev.ua/images/abook_file/%D0%86nternational_legal_english.pdf

8. Murphy R. English Grammar in Use: Fifth Edition. Intermediate with answers. Cambridge University Press, 2019. 380 с.

URL: <https://online.fliphtml5.com/lhxm/ezwh/#p=4>

Матеріально технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Заняття розпочинається з привітання, повідомлення цілей та основних завдань, фонетичних вправ та комунікативно-ігрових методик для адаптації здобувачів до іншомовного середовища.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Працюючи над *першим питанням*, необхідно ввести нову лексику з теми «Нотаріальна система України», використовуючи презентацію та / або пояснюючи невідомі слова описовим методом англійською мовою. При введенні активної лексики рекомендується звернути увагу на професійну юридичну лексику і особливості її перекладу та переписати у словники нові слова з теми.

Працюючи над *другим питанням* для тренування навичок вживання тематичної лексики здобувачі опрацьовують матеріал *Unit 4. Notary System* ст. 434-451 [3]. Робота з даними матеріалами дозволить здобувачам ознайомитись з особливостями нотаріальної системи України та країн, мова яких вивчається. Опрацювання даної теми передбачає роботу з текстом та виконання вправ до нього: дати термінам визначення; відповісти на запитання; продовжити речення; знайти в тексті фрази-синоніми; знайти лишнє слово в групі; вставити пропущене слово; замінити виділене слово синонімом з тексту; заповнити таблицю, використовуючи інформацію з тексту. Для розвитку монологічного мовлення здобувачі готують доповідь, порівнюючи систему нотаріату України, Великобританії та США. Для розвитку діалогічного мовлення здобувачі працюють у парах та виконують завдання: *Imagine that you are a client. You have brought translator's documents and are eager to certify the translation. Make up a conversation between a notary and a client during their second meeting.*

Працюючи над *третьім питанням* необхідно приділити достатньо уваги утворенню вивчених граматичних тем. Закріпити пройдений матеріал можна виконуючи граматичні різного рівня складності [1].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання здобувачів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

V семестр

Тема № 1. Автобіографія. Резюме.

Практичне заняття 1-2 (1): Автобіографія. Резюме.

Навчальна мета заняття: В рамках даного циклу занять здобувачі мають засвоїти правила складання автобіографії та резюме, вивчити лексичний мінімум необхідної лексики за темою. Вивчити правила творення та вживання фразових дієслів в англійській мові.

Кількість годин: 4 (2). **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Активна лексика з теми «Автобіографія. Резюме».
2. Тренування навичок вживання нової лексики з теми; діалогічне та монологічне мовлення за темою.
3. Правила творення та вживання фразових дієслів в англійській мові

Література:

1. Англійська мова для юристів: навч. посіб. / Н.В. Рибіна, Н.Є. Кошіль, Л.В. Собчук. Тернопіль: Видавництво ТНЕУ «Економічна думка», 2015. 220 с.
URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/19546/1/yuristi_2015.pdf

2. Василенко В.А., Ляшенко І.В., Сергієнко Т.М. Англійська мова: Law in English. Підручник з англійської мови для студентів юридичного спрямування. Суми: СФ ХНУВС, 2010. 483 с.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/83177/1/Liashenko_coursebook.pdf;jsessionid=56B999789A0100439A6C1E618C50DDA3

3. Горбач, Н. Л. Basic Grammar: Reference and Practice: навч. посіб. з англ. мови для здобувачів вищ. освіти / Н. Л. Горбач, І. Л. Іванова, Т. М. Кальченко; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 134 с.

URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/11403/BASIC%20GRAMMAR_1_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y

4. Сімонок В. П. English for Lawyers. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Харків : «Право», 2011. 648 с.

URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/338/3_English%20for%20Lawyers_pidruchnik_2017_vnutri.pdf

5. Legal English: навч. посіб. Для студентів закладів вищої освіти спеціальності «Право» / В. П. Сімонок, О. І. Зелінська, О. В. Каданер та ін. ; за заг. ред. В. П. Сімонок, О. Ю. Кузнецової. Харків : Право, 2020. 332 с.

URL: https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=5_048&download_id=1126

6. Legal English : навч. посіб. / Ю. А. Бондарчук, М. О. Вишневіська, І. І. Бороліс. Київ : КНУТД, 2022. 284 с.

URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/19924/1/Legal_English_NP_2022.pdf

7. Callanan H. Absolute Legal English: English for International Law. Delta Publishing, 2014. 111 p.

URL: [http://englishonlineclub.com/pdf/Cambridge%20ILEC%20Preparation%20-%20Absolute%20Legal%20English%20\(English%20for%20International%20Law\)%20\[EnglishOnlineClub.com\].pdf](http://englishonlineclub.com/pdf/Cambridge%20ILEC%20Preparation%20-%20Absolute%20Legal%20English%20(English%20for%20International%20Law)%20[EnglishOnlineClub.com].pdf)

Матеріально технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Заняття розпочинається з привітання, повідомлення цілей та основних завдань, фонетичних вправ та комунікативно-ігрових методик для адаптації здобувачів до іншомовного середовища.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Працюючи над першим питанням, необхідно ввести нову лексику з теми «Автобіографія. Резюме», використовуючи презентацію та / або пояснюючи невідомі слова описовим методом англійською мовою. При введенні активної лексики рекомендується звернути увагу на професійну юридичну лексику і особливості її перекладу та переписати у словники нові слова з теми.

Працюючи над другим питанням слід зазначити, що часто при прийомі на роботу від нового працівника вимагають автобіографію. Автобіографія (від гр. *autos* – сам, *bios* – життя, *grapho* – пишу) – це документ, у якому особа, яка його складає, подає опис свого життя та діяльності. Складається вона у довільній формі, пишеться від руки, на аркуші паперу формату А4, іноді на спеціальному бланку. Всі відомості про себе висловлюють в оповідній формі від першої особи в прямій хронологічній послідовності (з вказівкою місяця і року) і так, щоб отримати уявлення про життя, кваліфікацію і громадську діяльність автора автобіографії. Основні вимоги написання такого документа – вичерпність потрібних відомостей і лаконізм. Слід розповісти про форми автобіографії, відомості, які слід включити в автобіографію; дати загальні рекомендації до написання автобіографії. Після обговорення здобувачі виконують письмове завдання: написати автобіографію англійською мовою. Працюючи над написанням резюме, необхідно зауважити, що грамотно складене резюме – перша умова успішного працевлаштування. Резюме – це документ, за допомогою якого Ви можете звернути на себе увагу, зацікавити роботодавця своїми можливостями та професійними якостями та отримати запрошення на співбесіду. Під час вивчення теми слід вивчити основні вимоги до написання резюме; структуру резюме; розглянути приклади оформлення резюме. За результатами опрацювання теми здобувачі складають власне резюме англійською мовою [1; 2; 5].

Працюючи над третім питанням слід повідомити, що фразові дієслова – це особливі дієслова англійської мови, що складаються зі власне смислового дієслова та одного або декількох прийменників (рідше прислівників). Фразові дієслова слід сприймати як одне ціле та запам'ятовувати їхнє значення як одного сталого виразу, адже значення фразових дієслів часто відрізняється від значення окремих слів, з яких вони складаються. Для ознайомлення з даною граматичною темою здобувачі виконують граматичні вправи: знайти фразове дієслово у тексті; підібрати слово-синонім; вибір правильної відповіді; вправа на підстановку [2; 3; 6; 7].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання здобувачів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

Тема № 2. Співбесіда до юридичної компанії

Практичне заняття 3-4 (2): Співбесіда до юридичної компанії.

Навчальна мета заняття: В рамках даного циклу занять здобувачі

мають вивчити мінімум лексики необхідної для проходження співбесіди до юридичної компанії. Граматика фразових дієслів.

Кількість годин: 4 (2). **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Активна лексика з теми «Співбесіда до юридичної компанії».
2. Тренування навичок вживання нової лексики з теми; діалогічне та монологічне мовлення за темою.
3. Граматика фразових дієслів.

Література:

1. Англійська мова для юристів: навч. посіб. / Н.В. Рибіна, Н.Є. Кошіль, Л.В. Собчук. Тернопіль: Видавництво ТНЕУ «Економічна думка», 2015. 220 с.
URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/19546/1/yuristi_2015.pdf

2. Василенко В.А., Ляшенко І.В., Сергієнко Т.М. Англійська мова: Law in English. Підручник з англійської мови для студентів юридичного спрямування. Суми: СФ ХНУВС, 2010. 483 с.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/83177/1/Liashenko_coursebook.pdf;jsessionid=56B999789A0100439A6C1E618C50DDA3

3. Сімонок В. П. English for Lawyers. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Харків : «Право», 2011. 648 с.

URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/338/3_English%20for%20Lawyers_pidruchnik_2017_vnutri.pdf

4. Legal English: навч. посіб. Для студентів закладів вищої освіти спеціальності «Право» / В. П. Сімонок, О. І. Зелінська, О. В. Каданер та ін. ; за заг. ред. В. П. Сімонок, О. Ю. Кузнецової. Харків : Право, 2020. 332 с.

URL: https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=5_048&download_id=1126

5. Legal English : навч. посіб. / Ю. А. Бондарчук, М. О. Вишневська, І. І. Бороліс. Київ : КНУТД, 2022. 284 с.

URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/19924/1/Legal_English_NP_2022.pdf

6. Callanan H. Absolute Legal English: English for International Law. Delta Publishing, 2014. 111 p.

URL: [http://englishonlineclub.com/pdf/Cambridge%20ILEC%20Preparation%20-%20Absolute%20Legal%20English%20\(English%20for%20International%20Law\)%20\[EnglishOnlineClub.com\].pdf](http://englishonlineclub.com/pdf/Cambridge%20ILEC%20Preparation%20-%20Absolute%20Legal%20English%20(English%20for%20International%20Law)%20[EnglishOnlineClub.com].pdf)

Матеріально технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Заняття розпочинається з привітання, повідомлення цілей та основних завдань, фонетичних вправ та комунікативно-ігрових методик для адаптації здобувачів до іншомовного середовища.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Працюючи над першим питанням, необхідно ввести нову лексику з теми

«Співбесіда до юридичної компанії», використовуючи презентацію та / або пояснюючи невідомі слова описовим методом англійською мовою. При введенні активної лексики рекомендується звернути увагу на професійну юридичну лексику і особливості її перекладу та переписати у словники нові слова з теми.

Працюючи над другим питанням слід сказати, що співбесіда — найважливіший етап під час прийому на роботу. Це можливість справити перше враження на рекрутера і дізнатися більше про компанію та умови роботи. Для роботодавця це теж своєрідне випробування, адже йому необхідно за короткий термін зрозуміти, чи зможете ви впоратися із задачами компанії. Необхідно обговорити зі здобувачами найпопулярніші питання на співбесіді та як правильно дати на них відповідь, що зацікавити потенційного роботодавця. Необхідно обговорити, які персональні якості повинен мати потенційний працівник юридичної компанії та якими професійними навичками він \ вона має володіти. Розвитку навичок аудіювання сприятиме прослуховування аудіо записів проходження співбесіди на роботу та виконання типових вправ: заповнення пропусків; відповідь на запитання; true \ false. Для розвитку діалогічного мовлення здобувачі в парах складають діалоги (наприклад, діалог між роботодавцем та потенційним працівником) [1; 2; 4; 5].

Працюючи над третім питанням слід повідомити, що фразові дієслова поділяються на transitive (перехідні) та intransitive (неперехідні) дієслова. Неperехідні фразові дієслова можуть використовуватися самі по собі та не потребують після себе прямого додатку (другорядного члена речення, що виражається іменником або займенником та не потребує прийменника), тобто вони вказують на те, що підмет виконує дію самотійно над собою. Деякі неperехідні фразові дієслова можуть ставати перехідними в залежності від контексту. Перехідні фразові дієслова в реченні потребують після себе використання додатку, в більшості випадків вони не використовуються самі по собі. Перехідні фразові дієслова також можуть бути separable (подільні) та inseparable (неподільні). Їхнє використання слід перевіряти за словником. В неподільних фразових дієсловах прийменник ніколи не відокремлюється від дієслова та вживається одразу після нього. В так званих подільних (розділюваних) фразових дієсловах прийменники можуть ставитися як перед, так і після додатку. Якщо після подільного фразового дієслова вживається додаток, виражений займенником, то прийменники завжди ставляться після такого додатку. Для закріплення теми здобувачі виконують граматичні вправи: знайти фразове дієслово у тексті; підібрати слово-синонім; вибір правильної відповіді; вправа на підстановку [2; 3; 6].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання здобувачів. Надати завдання для самотійної роботи над темою заняття.

Тема № 3. Культура ділового спілкування

Практичне заняття 5-6 (3): Культура ділового спілкування

Навчальна мета заняття: В рамках даного циклу занять здобувачі мають засвоїти особливості формального та неформального привітання, правила знайомства, представлення, початку та завершення розмови, засвоїти етикет телефонного спілкування. Основні функції фразових дієслів.

Кількість годин: 4 (2). **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Активна лексика з теми «Культура ділового спілкування».
2. Тренування навичок вживання нової лексики з теми; діалогічне та монологічне мовлення за темою.
3. Основні функції фразових дієслів.

Література:

1. Сімонок В. П. English for Lawyers. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Харків : «Право», 2011. 648 с.

URL:https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/338/3_English%20for%20Lawyers_pidruchnik_2017_vnutri.pdf

2. Legal English: навч. посіб. Для студентів закладів вищої освіти спеціальності «Право» / В. П. Сімонок, О. І. Зелінська, О. В. Каданер та ін. ; за заг. ред. В. П. Сімонок, О. Ю. Кузнецової. Харків : Право, 2020. 332 с.

URL:https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=5_048&download_id=1126

3. Legal English : навч. посіб. / Ю. А. Бондарчук, М. О. Вишневська, І. І. Бороліс. Київ : КНУТД, 2022. 284 с.

URL:https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/19924/1/Legal_English_NP_2022.pdf

4. Callanan H. Absolute Legal English: English for International Law. Delta Publishing, 2014. 111 p.

URL:[http://englishonlineclub.com/pdf/Cambridge%20ILEC%20Preparation%20-%20Absolute%20Legal%20English%20\(English%20for%20International%20Law\)%20\[EnglishOnlineClub.com\].pdf](http://englishonlineclub.com/pdf/Cambridge%20ILEC%20Preparation%20-%20Absolute%20Legal%20English%20(English%20for%20International%20Law)%20[EnglishOnlineClub.com].pdf)

5. Krois-Linder A., Firth M. Introduction to International Legal English with AudioCDs. Cambridge University Press, 2019. 160 p.

URL:https://law.univ.kiev.ua/images/abook_file/%D0%86nternational_legal_english.pdf

Матеріально технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Заняття розпочинається з привітання, повідомлення цілей та основних завдань, фонетичних вправ та комунікативно-ігрових методик для адаптації здобувачів до іншомовного середовища.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Працюючи над першим питанням, необхідно ввести нову лексику з теми «Культура ділового спілкування», використовуючи презентацію та / або пояснюючи невідомі слова описовим методом англійською мовою. При введенні

активної лексики рекомендується звернути увагу на професійну юридичну лексику і особливості її перекладу та переписати у словники нові слова з теми.

Працюючи над другим питанням слід зазначити, що культуру ділового спілкування можна визначити як сукупність моральних норм та уявлень, що регулюють поведінку і взаємини людей у процесі їхньої виробничої діяльності. В процесі роботи над темою слід розглянути правила спілкування як у діловому середовищі (колеги, клієнти), так і правила спілкування у неформальному середовищі; порівняти мовні кліше, що використовуються для знайомства, представлення, початку та завершення розмови. Окремо слід етикет телефонного спілкування. Для розвитку навичок діалогічного мовлення здобувачі складають діалоги (наприклад, між клієнтом та юристом компанії; між двома співробітниками компанії; між керівником та підлеглим). Для розвитку навичок читання здобувачі читають текст впр. 2 ст. 10 [4], ознайомлюючись з правилами ділового етикету у різних країнах світу та виконують завдання до нього впр. 3-4 ст. 10 [4].

Працюючи над третім питанням слід повідомити, що фразові дієслова (ФД) в англійській мові є дуже різноманітними як за своєю зв'язністю або сполучуваністю, так і за додатковими значеннями, які вони мають або яких вони набувають у тексті. ФД можуть виражати характер дії, перехід з одного стану в інший, спонукання до дії тощо, але у всіх випадках дія незмінно характеризується значенням, яке має саме дієслово. В утворенні значення ФД важлива роль належить другому його компоненту – постпозитиву (прислівнику чи прийменнику). Одне базове дієслово може утворювати у сполученні з різними прислівниками і прийменниками різні фразові дієслова. Роль постпозитиву в дієслівних сполученнях зводиться або до посилення і підкреслення значення дієслова, або, під впливом прислівника, до додавання відтінку значення словосполучення, близького до значення прислівника. Таким чином, постпозитиви надають семантичного підсилення до значення дієслова. Постпозитиви виконують три основні функції: 1) ослаблену обставинну в складених дієсловах: sit down – сидіти, go out – виходити; 2) обставинну: I hope you are not going to come out in such weather; 3) обставинно-предикативну в поєднаннях зі зв'язковими дієсловами: to be, stay, get and keep, fall. Для закріплення теми здобувачі виконують граматичні вправи: знайти фразове дієслово у тексті; підібрати слово-синонім; вибір правильної відповіді; вправа на підстановку [2; 3].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання здобувачів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

Тема № 4. Ділове листування

Практичне заняття 7-8 (4): Ділове листування

Навчальна мета заняття: В рамках даного циклу занять здобувачі

мають засвоїти види ділових листів, правила ведення ділового листування англійською мовою, правила електронного бізнес-листування, вивчити необхідний лексичний мінімум. Основні функції фразових дієслів.

Кількість годин: 4 (2). **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Активна лексика з теми «Ділове листування».
2. Тренування навичок вживання нової лексики з теми; діалогічне та монологічне мовлення за темою.
3. Основні функції фразових дієслів.

Література:

1. Англійська мова для юристів: навч. посіб. / Н.В. Рибіна, Н.Є. Кошіль, Л.В. Собчук. Тернопіль: Видавництво ТНЕУ «Економічна думка», 2015. 220 с.
URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/19546/1/yuristi_2015.pdf

2. Василенко В.А., Ляшенко І.В., Сергієнко Т.М. Англійська мова: Law in English. Підручник з англійської мови для студентів юридичного спрямування. Суми: СФ ХНУВС, 2010. 483 с.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/83177/1/Liashenko_coursebook.pdf;jsessionid=56B999789A0100439A6C1E618C50DDA3

3. Горбач, Н. Л. Basic Grammar: Reference and Practice: навч. посіб. з англ. мовидля здобувачів вищ. освіти / Н. Л. Горбач, І. Л. Іванова, Т. М. Кальченко; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 134 с.

URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/11403/BASIC%20GRAMMAR_1_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y

4. Сімонок В. П. English for Lawyers. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Харків : «Право», 2011. 648 с.

URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/338/3_English%20for%20Lawyers_pidruchnik_2017_vnutri.pdf

5. Legal English: навч. посіб. Для студентів закладів вищої освіти спеціальності «Право» / В. П. Сімонок, О. І. Зелінська, О. В. Каданер та ін. ; за заг. ред. В. П. Сімонок, О. Ю. Кузнецової. Харків : Право, 2020. 332 с.

URL: https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=5_048&download_id=1126

Матеріально технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Заняття розпочинається з привітання, повідомлення цілей та основних завдань, фонетичних вправ та комунікативно-ігрових методик для адаптації здобувачів до іншомовного середовища.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Працюючи над першим питанням, необхідно ввести нову лексику з теми «Ділове листування», використовуючи презентацію та / або пояснюючи невідомі слова описовим методом англійською мовою. При введенні активної лексики рекомендується звернути увагу на професійну юридичну лексику і

особливості її перекладу та переписати у словники нові слова з теми.

Працюючи над другим питанням слід зазначити, що ділове листування — це процес бізнес- та службової комунікації за допомогою пошти. У ньому, як і в звичайному спілкуванні, є місце емоціям, першому враженню, точкам дотику. Але ділове листування вирізняє офіційно-діловий стиль. Слід розповісти здобувачам, які мовні кліше прийнятні у сфері ділового листування, які граматичні структури варто використовувати, щоб зробити лист зрозумілим клієнту \ колегам, правила вживання скорочень та аббревіатур. В ході опрацювання даної теми слід визначити структуру ділового листа, його реквізити впр. 1-4 ст.. 30-31 [1]. Для розвитку монологічного мовлення здобувачі висловлюють свою думку з наступних питань: What are some parts of a letter? 2 How often do you write letters? Для розвитку аудіювання здобувачі прослуховують аудіо запис між керівником та його особистим помічником та виконують завдання true \ false та заповнення пропусків впр. 2 ст.. 30-31 [1]. Для розвитку навичок діалогічного мовлення здобувачі складають діалоги (наприклад, між керівником та підлеглим). Для розвитку навичок письма здобувачі пишуть діловий лист (наприклад, порада клієнту; відповідь на скаргу, тощо).

Працюючи над третім питанням слід тренувальні вправи на правильність вживання фразових дієслів типу: вибір правильного варіанту; вибір правильного постпозитиву; пошук синонімів до фразових дієслів тощо [2; 3].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання здобувачів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

Тема № 5. Складання договору.

Практичне заняття 9-10 (5): Складання договору.

Навчальна мета заняття: В рамках даного циклу занять здобувачі мають засвоїти різновиди договорів, особливості складання договорів англійською мовою, вивчити необхідний лексичний мінімум. Основні функції фразових дієслів.

Кількість годин: 4 (2). **Місце проведення:** навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Активна лексика з теми «Складання договору».
2. Тренування навичок вживання нової лексики з теми; діалогічне та монологічне мовлення за темою.
3. Основні функції фразових дієслів.

Література:

1. Legal English: навч. посіб. Для студентів закладів вищої освіти спеціальності «Право» / В. П. Сімонок, О. І. Зелінська, О. В. Каданер та ін. ; за заг. ред. В. П. Сімонок, О. Ю. Кузнецової. Харків : Право, 2020. 332 с.

- URL:https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=5_048&download_id=1126
2. Legal English : навч. посіб. / Ю. А. Бондарчук, М. О. Вишневська, І. І. Боролис. Київ : КНУТД, 2022. 284 с.
URL:https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/19924/1/Legal_English_NP_2022.pdf
 3. Callanan H. Absolute Legal English: English for International Law. Delta Publishing, 2014. 111 p.
URL:[http://englishonlineclub.com/pdf/Cambridge%20ILEC%20Preparation%20-%20Absolute%20Legal%20English%20\(English%20for%20International%20Law\)%20\[EnglishOnlineClub.com\].pdf](http://englishonlineclub.com/pdf/Cambridge%20ILEC%20Preparation%20-%20Absolute%20Legal%20English%20(English%20for%20International%20Law)%20[EnglishOnlineClub.com].pdf)
 4. Krois-Linder A., Firth M. Introduction to International Legal English with AudioCDs. Cambridge University Press, 2019. 160 p.
URL:https://law.univ.kiev.ua/images/abook_file/%D0%86nternational_legal_english.pdf
 5. Mason C., Atkins R. The Lawyer's English Language. Global Legal English Ltd, 2016. 452 p.
URL:<https://pdfcookie.com/download/the-lawyers-english-language-coursebook-cmason-ratkins-global-legal-englishpdf-ov14xqnk7pv1>
 6. Murphy R. English Grammar in Use: Fifth Edition. Intermediate with answers. Cambridge University Press, 2019. 380 с.
URL: <https://online.fliphtml5.com/lhxm/ezwh/#p=4>

Матеріально технічне забезпечення заняття: ноутбук, проектор.

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступної частини.

Заняття розпочинається з привітання, повідомлення цілей та основних завдань, фонетичних вправ та комунікативно-ігрових методик для адаптації здобувачів до іншомовного середовища.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

Працюючи над першим питанням, необхідно ввести нову лексику з теми «Складання договору», використовуючи презентацію та / або пояснюючи невідомі слова описовим методом англійською мовою. При введенні активної лексики рекомендується звернути увагу на професійну юридичну лексику і особливості її перекладу та переписати у словники нові слова з теми.

Працюючи над другим питанням слід розглянути види договорів, його складові частини, структуру та основні умови. Слід звернути увагу на мову, якою складається договір. Варто зосередити увагу здобувачів на тому, що юридична англійська досить складна для розуміння навіть носіями англійської мови, а тому, при складанні договорів англійською мовою, слід уникати складних граматичних структур, жаргонізмів, номінативів, занадто довгих речень. Структура договору має бути чіткою, інформація розбитою на невеликі, відокремлені один від одного розділи. За результатами вивчення теми здобувачі мають скласти проект договору на вибір дотримуючись загальноприйнятих правил. Для розвитку діалогічного мовлення здобувачі складають діалоги (наприклад, між клієнтом та юристом, що обговорюють

умови договору) [2; 5] .

Працюючи над третім питанням слід тренувальні вправи на правильність вживання фразових дієслів типу: вибір правильного варіанту; вибір правильного постпозитиву; пошук синонімів до ФД тощо [2; 3; 6].

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Визначити ступінь досягнення навчальної мети заняття в цілому та дати загальну оцінку організації його проведення. Зосередити увагу на позитивних результатах заняття та загальних недоліках і їх причинах. Оцінити участь здобувачів вищої освіти у практичному занятті; дати відповіді на запитання здобувачів. Надати завдання для самостійної роботи над темою заняття.

4. Рекомендована література (основна, допоміжна, інформаційні ресурси в Інтернеті)

Навчальна та наукова література:

1. Англійська мова для юристів: навч. посіб. / Н.В. Рибіна, Н.Є. Кошіль, Л.В. Собчук. Тернопіль: Видавництво ТНЕУ «Економічна думка», 2015. 220 с.
URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/19546/1/yuristi_2015.pdf
2. Василенко В.А., Ляшенко І.В., Сергієнко Т.М. Англійська мова: Law in English. Підручник з англійської мови для студентів юридичного спрямування. Суми: СФ ХНУВС, 2010. 483 с.
URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/83177/1/Liashenko_coursebook.pdf;jsessionid=56B999789A0100439A6C1E618C50DDA3
3. Горбач, Н. Л. Basic Grammar: Reference and Practice: навч. посіб. з англ. мови для здобувачів вищ. освіти / Н. Л. Горбач, І. Л. Іванова, Т. М. Кальченко; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 134 с.
URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/11403/BASIC%20GRAMMAR_1_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y
4. Сімонок В. П. English for Lawyers. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Харків : «Право», 2011. 648 с.
URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/338/3_English%20for%20Lawyers_pidruchnik_2017_vnutri.pdf
5. Legal English: навч. посіб. Для студентів закладів вищої освіти спеціальності «Право» / В. П. Сімонок, О. І. Зелінська, О. В. Каданер та ін. ; за заг. ред. В. П. Сімонок, О. Ю. Кузнецової. Харків : Право, 2020. 332 с.
URL: https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=5048&download_id=1126
6. Legal English : навч. посіб. / Ю. А. Бондарчук, М. О. Вишневська, І. І. Бороліс. Київ : КНУТД, 2022. 284 с.
URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/19924/1/Legal_English_NP_2022.pdf
7. Callanan Н. Absolute Legal English: English for International Law. Delta Publishing, 2014. 111 p.
URL: [http://englishonlineclub.com/pdf/Cambridge%20ILEC%20Preparation%20-%20Absolute%20Legal%20English%20\(English%20for%20International%20Law\)%20\[EnglishOnlineClub.com\].pdf](http://englishonlineclub.com/pdf/Cambridge%20ILEC%20Preparation%20-%20Absolute%20Legal%20English%20(English%20for%20International%20Law)%20[EnglishOnlineClub.com].pdf)
8. Krois-Linder A., Firth M. Introduction to International Legal English with Audio CDs. Cambridge University Press, 2019. 160 p.
URL: https://law.univ.kiev.ua/images/abook_file/%D0%86nternational_legal_english.pdf
9. Mason C., Atkins R. The Lawyer's English Language. Global Legal English Ltd, 2016. 452 p.
URL: <https://pdfcookie.com/download/the-lawyers-english-language-coursebook-cmason-ratkins-global-legal-englishpdf-ov14xqnk7pv1>

10. Murphy R. English Grammar in Use: Fifth Edition. Intermediate with answers. Cambridge University Press, 2019. 380 с.
URL: <https://online.fliphtml5.com/lhxm/ezwh/#p=4>

Додаткова література з навчальної дисципліни

1. Горун Г., Бойко О. English for Specific Purposes: Human Rights (Англійська для спеціальних цілей: права людини) : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 100 с.
URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/5003/1/English_HumanRights_4-11-22.pdf
2. Довгополова Г.Г. Робочий зошит з навчальної дисципліни «Іноземна мова (англійська)» до теми «Конституційне право Великобританії та США» для студентів спеціальності 081 Право: навчальний посібник. Суми : Ельдорадо, 2023. – 44 с.
URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/cbf285f9-787d-4136-9d94-e80ec8416311/content>
3. Клименова О.М. Практикум з граматики англійської мови «USE OF ENGLISH» / О.М. Клименова. Дніпро: ДДУВС, 2019. 168 с.
URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/4178/1/USE%20OF%20ENGLISH.pdf>
4. Denysiuk Yu.I., Samoilova Yu.I. The methods of lexical and lexicogrammatical transformations in the field of military translation. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*: збірник наукових праць. Одеса: Міжнародний гуманітарний університет, 2021. Серія «Філологія», № 47. С. 110-113.
URL: http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v47/part_3/26.pdf
5. Denysiuk Yu., Serhienko T., Serhienko R., Samoilova Yu. International military cooperation as an impetus for enriching terminological dictionaries: the English-Ukrainian context. *XLinguae*. 2021. Vol. 14, Issue 2. P. 255-275.
URL: http://xlinguae.eu/files/XLinguae2_2021_19.pdf
6. Dovhopolova H. Computer program as a method of developing students' foreign language communication skills. Theoretical and empirical scientific research: concept and trends: Collection of scientific papers "ΛΟΓΟΣ" with Proceedings of the International Scientific and Practical Conference Oxford, United Kingdom, 24 July 2020. Volume 3. Oxford : Oxford Sciences Ltd & European Scientific Platform, 2020. P. 10–11.
URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/logos/article/view/4060/3994>
7. Dovhopolova H., Vasylenko V. Development of students' communicative competence in the context of reading foreign language texts. Актуальні питання гуманітарних наук. Дрогобич: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка». Вип. 59. Т. 1. 2023. С. 218-323.
URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/96fbc86f-9948-4cd4-b17f-c3a3204b2504/content>
8. Kuzmenko A., Vukolova K. English: comprehensive study : students' book. Dnipro: Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs, 2021. 416 с.

URL: <https://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/6800>

9. Oleynik O. (Khlyntseva). Grammar trainer : Handbook / Olga Oleynik. Dnipro : Dnipropetrovsk State University of Internal affairs, 2020. 204 p.

URL: <https://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/5719>

10. Samoilova Yu.I., Vasylenko V.A. Some aspects of case method use in the process of training of future lawyers. *Інноваційна педагогіка*, 2023. №56. С. 124-127.

URL: http://innovpedagogy.od.ua/archives/2023/56/part_2/27.pdf

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Britannica. URL: <http://www.britannica.com/>
2. Courts and Tribunals Judiciary. URL: <http://www.judiciary.gov.uk>
3. Council of Europe. URL: <http://www.coe.int>
4. FindLaw. URL: <https://www.findlaw.com/>
5. Legal English. URL: <https://www.youtube.com/@legalenglish4324/videos>
6. Legal ESL Resources. URL: <https://sites.google.com/a/slu.edu/legal-esl/>
7. The Student Lawyer. URL: <https://thestudentlawyer.com/>
8. UK Parliament. URL: <https://www.parliament.uk/about/how/role/relations-with-other-institutions/parliament-government/>
9. United Nations. URL: <http://www.un.org>
10. USAgov. URL: <https://www.usa.gov/>